

DN. Högskoleguiden

SÖNDAG 15 MARS 2015 • DAGENS NYHETER

Dags att plugga vidare!

Hur ska man välja bland alla utbildningar? Vilken högskola har högst kvalitet? Och vilket yrke ger bäst chans till jobb? DN hjälper dig att hitta rätt. **Sidan 4, 16, 29**

Studera smart.

Så klarar du kurserna lättare – och mår själv bra under tiden.

Sidan 14

Hitta bostad.

Här är det lättast att få en egen lägenhet – och här är det flera års kö för ett studentrum. **Sidan 30**

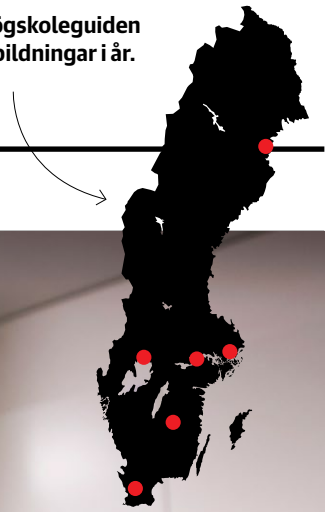
Studentlivet – både lek och allvar

Elin Olsson och Johan Kollberg sminkar sig inför kvällens premiär.

Följ med på spex i Lund. **Sidan 10**

Högskoleguiden *välkommen!*

Här har Högskoleguiden besökt utbildningar i år.

Hej!

Hans Arbman: Nya livet blir ett äventyr var du än hamnar

Jag skulle studera en termin engelska i Brighton. Kursen anordnades av Göteborgs universitet, så det var inga problem med studielån eller ansökningsprocedurer. Däremot att ta sig in i Storbritannien.

När jag gått av färjan i Harwich och kommit till gränskontrollen tog det stopp.
– Och vad ska du göra i England? frågade den bistr gränskontrollanten.

– Läsa engelska, svarade jag troskyldigt.
– Kan du bevisa det? undrade kontrollanten.

Jag började planlöst rota igenom min packning. Fick fram de två mycket tunga lexikon mellan svenska och engelska som jag köpt inför studierna. Nej, de dög inte. Försökte med en svensk bok om engelsk grammatik. Inte.

Hade nästan gett upp hoppet om ett halvår i England när jag hittade ett antagningsbesked till kursen i ett sidofack. På svenska. Jag lämnade raskt över det engelsksvenska lexikonet. Då gav kontrollanten upp. Så släpptes jag med tvekan igenom nålsögat.

Det här var innan Sverige gick med i EU. I dag är det betydligt lättare att studera utomlands. På sidorna 20–21 berättar vi om studentutbytesprogrammet Erasmus som lett till många kärleksförbindelser och barn över landsgränserna.

Men de allra flesta studerar hemma i Sverige. Här finns det tusentals utbildningar att välja mellan. Och det nya livet på ett universitet eller högskola blir ett äventyr var du än hamnar.

I Högskoleguiden 2015 ger vi dig det mesta du behöver för att hitta rätt i dina val. Vilka webbsajter är viktiga att ha koll på? När ska ansökan vara inne? Hur klarar jag ekonomin som student?

Men vad du vill studera, det måste du naturligtvis bestämma själv.

hans.arbman@dn.se

 dn.se/hogskoleguiden2015
Du kan även läsa högskoleguiden på webben!

DN Högskoleguiden.

105 15 Stockholm 08-738 10 00

Redaktör: Hans Arbman

Reportrar: Hugo Lindkvist, Seda Aksoy, Adam Lundberg,

Malin Hansson, Juan José Iragorri

Redigering: Moa Skagerlind, Sara Rimpi, Maria Walde,

Lina Nyberg, Ulrika Andersson

Bildredaktör: Britt-Marie Schrammel

Omslagsfoto: Anders Hansson

Grafisk grundform: Lotta Ek

Annons: Christine Eriksson

Chefredaktör och ansvarig utgivare: Peter Wolodarski

Innehåll.

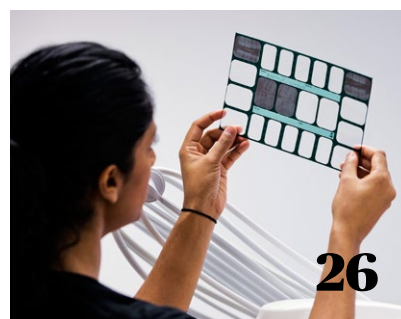

Matthias Matsson och resten av de boende i studentkorridoren delar med sig av sina mattips. Foto: Lotta Härdelin

12

22

26

6

Håll i pengarna. Elever tipsar om billig mat.

Sid 12

Lärare. Ett yrke där jobb finns.

Sid 22-23

Tandsköterska. Följ med på röntgen!

Sid 26-27

Civilingenjör. "Att skapa är den ultimata grejen."

Sid 6-7

Fem skäl att välja oss

①

UTBILDNING
I TOPPKLASS

②

NÄRA SAMARBETE
MED NÄRINGS-LIVET

③

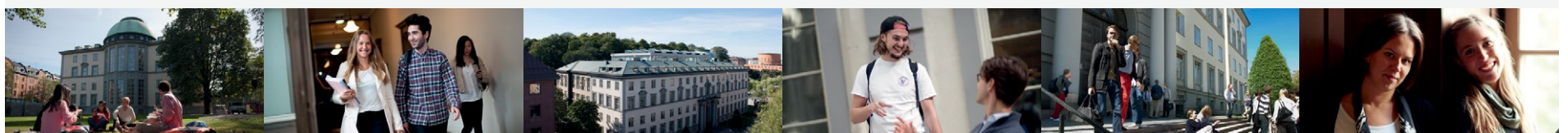
VI FINNS I HJÄRTAT
AV STOCKHOLM

④

HANDELSHÖGSKOLAN
- UPPLEVELSEN

⑤

UTMÄRKTA
KARRIÄRMÖJLIGHETER

HANDELSHÖGSKOLAN I STOCKHOLM

Sök till ett av våra kandidatprogram senast 15 april:
EKONOMIE KANDIDATPROGRAM, BUSINESS & ECONOMICS
EKONOMIE KANDIDATPROGRAM, RETAIL MANAGEMENT

FÖR FRÅGOR, KONTAKTA OSS PÅ ANTAGNING@HHS.SE ELLER 08-736 90 00. LÄS MER PÅ WWW.HHS.SE/UTBILDNING

ÄR VI SVERIGES POPULÄRASTE UNIVERSITET?

Ja, man kan tro det när ansökningarna kommer in. Allt fler söker sig till Örebro universitet och det sköna campuslivet här. Men från hela Sverige ser vi en ökad tillströmning. 2014 slog Örebro universitet sitt tidigare rekord vad gäller antalet ansökningar. 44 000 ambitiösa studenter från hela landet ansökte hit till höstterminen.

Örebro universitet har en relativt kort historia. Men en desto mer vidsträckt framtid. Vi har genom ett intensivt utvecklingsarbete och genuint engagemang förverkligat en vision. Med hårt arbete, tydlig kvalitetsfokus och gemensamma mål kommer vi att fortsätta utveckla vårt universitet.

Örebro universitet är idag ett av Sveriges mest expansiva universitet. Här studerar och arbetar ca 17 000 studenter, 130 professorer och 500 doktorander.

Universitetet har utbildning och forskning inom humaniora, juridik, samhällsvetenskap, naturvetenskap, teknik, vård, medicin, undervisning, musik och idrott. Universitetet erbjuder ca 700 fristående kurser samt 80 utbildningsprogram.

Med sitt unika campus och närheten till Örebro stad är Örebro universitet ett lärosäte av högsta klass och en upplevelse i ordets bästa bemärkelse.

Juristprogrammet, 270 hp

Vår utbildning ger en bred juridisk kompetens med kunskaper och färdigheter som krävs för samtliga juristyrken. Detta mål nås via studier av lagar och juridiska texter och kräver också förståelse för samhället, mänskliga relationer och andra vetenskapliga discipliner än juridiken.

Psykologprogrammet, 300 hp

Programmet leder efter fem års studier fram till en psykologexamen. Därefter gör du ett års betald praktiktjänstgöring för att hos Socialstyrelsen få din legitimation som psykolog. Programmet har två profiler. I den första profilen är betoningen på prevention/förebyggande insatser. Den andra profilen är integrativ psykoterapi som innebär att du får en bred kompetens inom psykologisk behandling.

Civilekonomprogrammet, 240 hp

Civilekonomprogrammet är ett yrkesinriktat program på 240 högskolepoäng. Efter avslutade studier kommer du att ha en gedigen grund för en karriär inom näringsliv eller förvaltning och ha utvecklat kunskaper, färdigheter och förmågor inom något av programmets huvudområden; företagsekonomi eller nationalekonomi.

Läkarprogrammet, 330 hp

Läkarprogrammet i Örebro bygger på ett studentcentrerat lärande som syftar till att förbereda dig som student för ett livslångt lärande. I läkarprogrammet studerar du grundvetenskapliga ämnen inom biomedicin, klinisk medicin och de övriga kunskapsområden som utgör basen för den färdiga läkarens professionella kompetens.

**► GÖR DITT FÖRSTAHANDSVAL IDAG.
LÄS MER PÅ ORU.SE**

**ÖREBRO
UNIVERSITET**

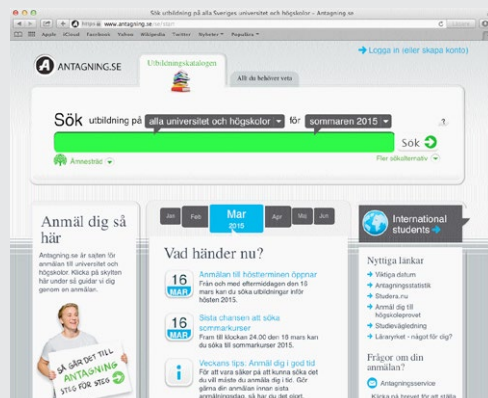
Högskoleguiden *hjälp!*

Studievägledning.

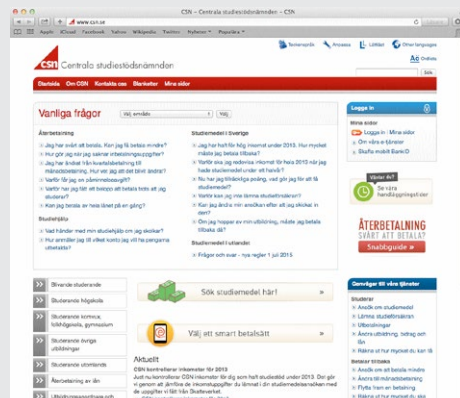
Hemsidor att lägga på minnet.

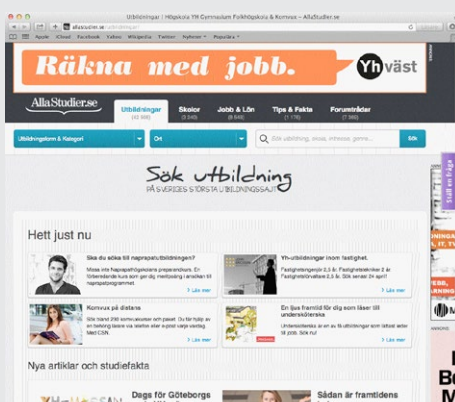
● **www.studera.nu** är sidan du vänder dig till för att hitta en utbildning som passar just dig. Här söker du och jämför utbildningar samt hittar praktisk information om bland annat livet som student, studier utomlands och högskoleprovet.

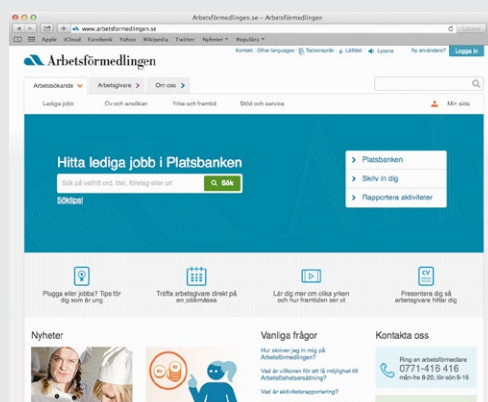
● **www.antagning.se** Det är här du loggar in när du vill anmäla dig till de universitet och högskolor som du valt. När du fått ditt antagningsbesked måste du lämna svar på antagning.se senast 31 juli.

● **www.csn.se** Här kan du ansöka om studiemedel (lån och bidrag) och lämna studieförskräning och din skuld. Skaffa e-legitimation för att kunna utföra dina ärenden på csn.se.

● **www.allastudier.se** Här kan du också söka igenom ett stort utbud av utbildningar på universitet, högskolor, folkhögskolor och yrkeshögskolor. Du kan även hitta intressanta artiklar med tips och inspiration. Allastudier.se är en annonsfinansierad sida.

● **www.arbetsformidlingen.se** Under fliken yrke och framtid hittar du en lång lista med förslag på yrken samt tester och guider som kan hjälpa dig hitta ett arbete som lockar dig. Här finns även yrkeskompassen där du hittar arbetsmarknadsprognoser och beskrivningar av olika yrken.

● **www.studentum.se** är en annonsfinansierad sida där du hittar information om utbildningar både i Sverige och i utlandet. Prova att göra sajts utbildningstest. Under fliken "Sök utbildning" finns en funktion som enkelt hjälper dig att räkna ut ditt snittbetyg.

Datum att hålla koll på.

16
MARS

Webbanmälan till höstterminen öppnar på antagning.se.

28
MARS

Vårens högskoleprov infaller denna dag.

15
APRIL

Sista anmälningsdag för höstterminen.

7
MAJ

Sista dag att betala anmälningsavgift om det krävs för din utbildning.

18
JUNI

Sista kompletteringsdag.

9
JULI

Antagningsbesked med svarskrav kommer.

31
JULI

Sista svarsdag.

6
AUGUSTI

Andra antagningsbeskedet.

Hitta rätt i virrvarret av högskoleutbildningar

Den 16 mars kan man börja anmäla sig till höstens kurser och program. Det finns flera datum att hålla reda på och flera sajter som kan hjälpa dig på vägen.

Juan José Iragorri
juan.iragorri@dn.se

● Universitets- och högskolerådet (UHR) ska se till att blivande studenter hittar rätt i det stora virrvarret av kurser och program. De driver bland annat sajterna studera.nu

och antagning.se. Studera.nu har precis genomgått en stor omvandling inför årets ansökningar till höstterminen.

Charlotte Löfgren, kommunikatör på UHR, menar att det ska räcka med att besöka studera.nu och antagning.se för att kunna hitta och anmäla sig till den utbildning som känns rätt.

– Vi är en myndighet och har större ansvar och skyldigheter än annonsfinansierade webbplatser att ha en sida som är korrekt och uppdaterad. Vi har försökt täcka in

allting på en och samma sajt, säger hon. På studera.nu kan man även hitta information om bland annat studiemedel, högskoleprovet, studier utomlands och bostad. Sidan har en ny funktion som gör det lätt att jämföra kurser och program med varandra. Där visas även arbetsmarknadsprognoser för utbildningarna.

I år har UHR satsat extra mycket på att lägga ut information på olika språk. Man har tagit fram en engelsk version av sajten som riktar sig till studenter i Sverige som inte har

svenska som modersmål. Sidans viktigaste information finns numera översatt till 18 olika språk.

Det kan vara svårt att veta vad det finns för utbildningar inom det området som intresserar just dig. Då kan du titta på sidan "Jämför utbildning" under fliken "Välja utbildning" på studera.nu. Där finns förslag på olika program inom olika områden. Många som söker sig till en bred utbildning missar de mer specifika programmen som man inte tänker på i första taget.

– Det är oftast lättare att komma

in på en lite smalare utbildning, säger Charlotte Löfgren. De flesta som vill jobba inom vården söker till sjuksköterska och läkare men det finns massor med andra utbildningar inom den branschen som man kan söka.

Exempel på andra yrken är tandtekniker och biomedicinska analytiker.

På sidan "Jämför utbildning" på studera.nu finns det även ett sökfält där man kan låta fantasin flöda. I sökfältet kan man få relevanta träffar på sökningar som "häst", "appar" och "kök".

Fakta. Sju tips inför valet till högskolan

1 Vill du ha personlig vägledning kan du boka tid hos en studievägledare.

2 På antagning.se hittar du en guide för att räkna ut ditt meritvärde. Titta under fliken "Det här gäller för dig som gått..."

3 Det är möjligt att ändra din anmälan på antagning.se hur många gånger som helst fram till 15 april. Kom ihåg att det är många som loggar in på sidan under de sista anmälningsdagarna, vilket kan göra det svårt att komma fram. Vänta inte till sista sekund.

4 Se till att skaffa e-legitimation och de inloggningskoder du behöver i god tid.

5 Är det svårt att komma in på ditt val av program? Ta reda på om utbildningen ges med start på våren. Det är oftast lägre söktryck till vårterminen. Du kan också ta

reda på vilka kurser som ingår i programmet och söka till dem som fristående kurs.

6 Har du svårt att bestämma dig för vad du vill bli men vill prova på att gå på högskolan? Sök till någon fristående kurs som låter intressant. Det går att få studie-

medel i sammanlagt sex år. De flesta kandidatutbildningarna är mellan tre och fem år.

7 Det går i vissa fall att flytta över en utbildning mellan olika lärosäten om man av någon anledning vill flytta till en annan stad efter påbörjad utbildning.

Nyfiken på Nordens
mest internationella
handelshögskola?

hj.se/nyfiken

Maja är modeentreprenör i New York

Ta del av världsledande forskning inom entreprenörskap i din utbildning. Studera på ett samlat campus mitt i en stad som växer. Gör som 85% av handelshögskolans programstudenter – läs minst en termin utomlands.

HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Högskoleguiden *min utbildning*

Civilingenjör.

Här skapar studenterna sina

Stockholm. Nils Wiklund och Filip Friedrich går civilingenjörsutbildningen på Kungliga Tekniska Högskolan. Bägge har i dag en stor passion för sina utbildningar – men vägen dit var inte självklar.

Seda Aksoy, text
Nicklas Thegerström, foto

• I den lilla verkstaden vid institutionen för maskinkonstruktion på Kungliga tekniska högskolan (KTH) i Stockholm står två studenter och utmanar hjärnans gränser. Nils Wiklund och Filip Friedrich har

fortfarande några år kvar på civilingenjörsutbildningen men har redan startat eget och börjat utveckla produkter tillsammans – trots att de läser olika inriktningar.

Just nu håller de på att utveckla högtalare med en teknik som aldrig tidigare testats.

– Att skapa är den ultimata grejen, säger Nils.

I lokalen som är full av maskiner och redskap står de och fräser prototypmaterial – ett slags skum-

material som ser ut som grått trä men väger mycket mindre.

Nils går civilingenjörsutbildningen med inriktning på design och produktframtagning. Utbildningen fungerar som en brygga mellan ingenjörer och formgivare. Det är en kreativ utbildning som täcker alltifrån brainstorming till färdig produkt. Ritningar, skiss, modellering och illustrationsprogram är några exempel på vad man får lära sig på utbildningen.

– Det är extremt stimulerande. Man vaknar och pluggar matematik tills man lägger sig. Det är fantastiskt! Under tentaveckorna blir man så glad att det inte är sant, säger Nils.

För Filip som går inriktningen industriell ekonomi får man vid sidan om grundkurserna lära sig sådant

Vid sidan av studierna håller Nils Wiklund och Filip Friedrich på att ta fram en ny typ av högtalare.

som verksamhetsledning och problemlösning.

– Under verksamhetsledningskursen får man göra casestudier med en verklig situation från exempelvis ett industriföretag som fått en ny konkurrent. Vi jobbar i grupper och presenterar lösningar, säger han.

Som civilingenjör kan du arbeta med alltifrån energiförsörjning till design och rymdindustri till datorsäkerhet. Vet du inte riktigt vad du vill hålla på med kan du välja en så kallad öppen ingång, vilket innebär att du studerar grundläggande kurser i civilingenjörsutbildningen till en början och inte väljer inriktning förrän det andra året.

Bristen på ingenjörer och civilingenjörer är stor och kommer att

Nils Wiklund och Filip Friedrich pluggar till civilingenjörer på KTH. Nils läser design och produktutveckling medan Filip har valt att inrikta sig på industriell ekonomi.

Fakta. Fem frågor om civilingenjörsutbildningen

1 Vilka slags jobb kan man få efter utbildningen?

Möjlighet att arbeta inom olika områden, bland annat problemlösning, miljöfrågor, produktutveckling, inköp, försäljning, marknadsföring, tillverkning, ritning, och modellering.

Vanliga positioner: chef, projektledare, specialist.

Var femte civilingenjörsutbildad finns inom ett ledande befattningsyrke*.

2 Vilken behörighet krävs?

Särskild behörighet motsvarande: Fysik 2, Kemi 1 och Matematik 4. I vart och ett av ämnena krävs lägst betyget E.

3 Hur lång är utbildningen?

5 år.

4 Vad är genomsnittslönen?

Cirka 37 170 kronor/månad*.

5 Hur ser arbetsmarknaden ut?

Goda arbetsmöjligheter. Stor brist på civilingenjörer som fortsätter att öka både i Sverige och i övriga Europa.

År 2030 kommer det att vara brist på omkring 30 000 ingeniörsutbildade*.

* Källa: SCB, lonestatistik.se

Man går på en lektion och några timmar senare kommer man hem och kan skissa på ett helt nytt sätt. Vi har lärt oss hur man bygger 3D i datorn och massa annat.

Nils Wiklund

Fakta. Nils Wiklund

- **Ålder:** 22.
- **Gick på gymnasiet:** Naturvetenskapliga linjen med inriktning natur.
- **Kommer från:** Lidingö.
- **Drömjobb:** Munk.

Fakta. Filip Friedrich

- **Ålder:** 23.
- **Gick på gymnasiet:** Samhälls-ekonomiska linjen med inriktning ekonomi.
- **Kommer från:** Värmdö.
- **Drömjobb:** Fårarherde.

egna produkter

öka. Risken för att bli arbetslös efter utbildningen är nästan obefintlig.

Man behöver inte ha de högsta betygen för att bli civilingenjör. Även den som inte har med sig toppbetyg från gymnasiet har goda möjligheter att komma in på programmet. För Filip som hade ett lågt snittbetyg från gymnasieperioden var civilingenjörsutbildningen en av få utbildningar han över huvud taget hade någon chans att bli antagen till.

– Jag ville plugga vidare men visste inte riktigt vad och försökte komma in på ekonomilinjen, men betygen räckte inte till.

Av en ren slump kom Filip i kontakt med en student på KTH. Han gick på öppet hus och fick där reda på att det fanns något som hette

tekniskt basår. Det tekniska basåret är till för de studenter som behöver komplettera eller helt och hållet saknar naturvetenskaplig behörighet, vilket krävs för att gå ingeniörsutbildningen.

Nils hade till skillnad från Filip högskoleerfarenhet sedan tidigare. En period gick han på juristlinjen på Stockholms universitet för att sedan åka till Lund och studera filosofi. Det var där allt hände. Han sökte inspiration för studier i allmänhet och började tänka kring vad han ville göra i framtiden. Snart insåg han att det fanns en linje som exakt mötte hans behov.

– Man går på en lektion och några timmar senare kommer man hem och kan skissa på ett helt nytt sätt. Vi har lärt oss hur man bygger 3D i datorn och massa annat, berättar Nils.

Man ska plugga något man har passion och motivation för.

Nils Wiklund

Just nu arbetar Filip och Nils vid sidan om studierna med ett nytt projekt där de designar och bygger pa-högtalare och ljudsystem för baren och nattklubbar. Teknisk utrustning kan bli riktigt dyrt för den som saknar ett heltidsjobb, men KTH innovation finns till hjälp för att bistå sina studenter med finansiering och rådgivning.

För många som ser lönefaktorn som avgörande i valet av utbildning kan civilingenjörsyrket med en ingångslön på 30 800 kronor verka lockande – men Nils varnar:

– Jag tycker att man ska tänka på vad man vill göra och inte på hur mycket man ska tjäna. Man ska plugga något man har passion och motivation för.

seda.aksoy@dn.se

Enkät. Vad fick dig att välja din utbildning? Vad gick du på gymnasiet?

David Fang, 19.

Läser teknisk nanovetenskap vid Lunds tekniska högskola.

– Jag ville plugga något som var intressant, inom ett område som är brett och utforskat, där jag kan vara med och påverka framtiden. Man brukar säga att "nano är framtiden". Jag läste IB-programmet, International Baccalaureate vid Katedralskolan i Lund.

Foto: Hugo Lindkvist

Ingrid Kirchoff, 22.

Läser medie- och kommunikationsvetenskap med inriktning globala medier vid Karlstads universitet.

– Kommunikation har alltid intresserat mig och den globala inriktningen valde jag för att jag vill arbeta internationellt i framtiden. På gymnasiet gick jag samhällsprogrammet med inriktning ekonomi.

Foto: Adam Lundberg

Louise Green Jeppson, 27. Tillskärare/mönsterkonstruktör vid Tillskärar-akademien i Malmö.

– Det är något jag velat göra sedan jag var liten, så jag följer min dröm. Jag har alltid tyckt om och fascinerats av det här hantverket. Jag läste samhällsvetenskapliga programmet med språkinriktning vid Polhemskolan i Lund.

Foto: Hugo Lindkvist

Henrik Svensson, 22. Läser kandidatprogrammet i radioproduktion i nya medier vid Luleå universitet, campus Piteå.

– Jag har alltid hört från andra att jag skulle passa bra i radio. Så jag tänkte att jag provar! Helst vill jag bli programledare. Jag valde Piteå för det ligger långt bort från Grästorps där jag kommer ifrån. Jag gick spelutvecklarlinjen på LBS kreativa gymnasiet i Grästorps. Men jag insåg att det var tråkigt att programmera.

Foto: Tomas Bergman

Nina Klose, 25. Läser medie- och kommunikationsvetenskap med inriktning visuell kommunikation vid Karlstads universitet.

– Jag är intresserad av hur människor läser av produkter rent visuellt. På gymnasiet gick jag medieprogrammet.

Foto: Adam Lundberg

Högskoleguiden *min utbildning*

Socionom.

Fakta. Karolina Bjernfeldt Sjöstedt

Ålder: 20 år.
Gymnasieutbildning: Samhällslinje med inriktning idrott.
Kommer från: Skara.
Drömjobb: Adoptionshandläggare.

Karolina Bjernfeldt Sjöstedt valde att läsa socionomprogrammet för att hon vill ge utsatta barn chansen till ett bra liv.

”Jag vill vara mellanhanden som får alla att bli glada”

Örebro. Karolina Bjernfeldt Sjöstedt har haft erfarenhet av socialtjänsten i sex år, så när hon upptäckte socionomprogrammet klickade det direkt. I dag studerar hon för att kunna hjälpa andra i utsatta situationer.

Malin Hansson, text
Lotta Svensson, foto

● Det är tentaveckor på Örebro universitet. Stämningen kan bäst beskrivas med ett ord: fokuserad. Redan klockan åtta i morse var det fullt på studieplatserna i Långhuset, där många av skolans föreläsningssalar och studieplatser finns.

Nu sprids matdoften från lunchrestaurangerna och kaféerna. Men maten, den intas av många direkt framför datorn eller böckerna.

För 20-åriga Karolina Bjernfeldt

Sjöstedts är det ännu en tenta på socionomprogrammet som väntar.

Det är Karolinas andra år på universitetet. Men studierna är inte hennes första erfarenhet av det sociala området.

Karolinas familj kom i kontakt med socialtjänsten för första gången för sex år sedan. En kontakt som är kvar än i dag. Det är bland annat den erfarenheten som fick henne att vilja läsa till socionom.

– Jag vill hjälpa dem som inte har lätt för att göra sig hörda. Socialtjänsten har alltid varit väldigt bra mot oss och hjälpt min familj. Jag skulle vilja hjälpa andra på det sättet, säger hon.

Socionomprogrammet är en så kallad yrkesutbildning som leder till en socionomexamen. Inom de yrken som socionomer arbetar hjälper man människor att själv göra förändringar i sina liv.

Det är viktigt att ha stor kunskap i hur både människor, grupper och samhället fungerar. Under utbildningen studerar man därför också områden som sociologi, juridik, psykologi och socialpolitik.

– Det är mycket att läsa och ha koll på. När jag stryker under det viktigaste i en bok är ofta hela sidor gula. Men otroligt intressant, säger Karolina.

Antalet sökande, utan tidigare högskolestudier, till universitet och högskolor har minskat i åldrarna 19 och 20 år. Men det är fortfarande 19-åringarna som står för den största andelen av ansökningarna.

I Karolinas gymnasieklass var hon en av de tio av totalt 30 elever som valde att fortsätta sina studier efter studenten.

– För mig var det självklart att plugga vidare direkt. Jag var inte alls trött på det, säger hon.

Men det är en stor skillnad mellan gymnasiet och universitetsstudierna.

– Det är svårt att ställa om sig när allt är så frivilligt. I början skippade jag en hel del föreläsningar. Men sedan kom seminarierna och jag insåg att det inte hade varit en så bra idé. Men det är tusen gånger roligare att vara på universitetet än gymnasiet. Det är så mycket lättare att ha självdisciplin när du verkligen är intresserad av ämnet, säger hon.

I förhållande till den mindre staden Skara som Karolina kommer från känns Örebro som en storstad och studentlivet passar Karolina perfekt.

Precis som på de flesta universitet och högskolor finns det kårer som ordnar alltifrån fester och introduktioner för nya studenter till viktiga föreläsningar, den här veckan om kriget i Rwanda.

– Jag trivs verkligen här. Det är lätt att få vänner och alla bor nära. Det händer alltid något så om man inte vill vara ensam så behöver man inte. Sen är det också lagom avstånd till familjen, säger hon.

Under studiernas gång har adoptionsfrågor blivit något som intresserar Karolina extra mycket. Hennes framtidsdröm är nu att jobba som adoptionshandläggare på socialtjänsten.

– Jag vill vara mellanhanden som får alla att bli glada. Jag vill ge alla barn en chans till ett bra liv.

Socionomprogrammet är totalt tre och ett halvt år. Men när Karolina är färdigutbildad har hon tänkt ta en paus från studierna. Jobbet med adoptionsfrågor får vänta.

– Jag kommer ju bara att vara 22 år när jag tar examen. Då vill jag nog utforska annat, kanske resa. Sen vill jag läsa en master i sociologi. Och det vill jag ha en paus innan jag gör. Jag kan ju inte bara plugga.

malin.hansson@dn.se

Fakta. Fem frågor om socionomutbildningen

1 Vilka slags jobb kan man få efter utbildningen?

Socionomers arbetsmarknad är bred inom det sociala området. Efter en yrkesexamen i socionomprogrammet kan du arbeta förebyggande,

behandlande eller med ledning inom socialt arbete. Arbetsmarknaden består exempelvis av socialtjänst, barn- och ungdomsvård, missbruksvård och kriminalvård.

2 Vilken behörighet krävs?

Matematik B, Samhällskunskap A. Eller: Matematik 2a / 2b / 2c, Samhällskunskap 1b / 1a1+1a2 (områdesbehörighet 5/A5).

3 Hur lång är utbildningen?

210 högskolepoäng, vilket motsvarar 3,5 års heltidsstudier.

4 Vad är genomsnittslönen?

Cirka 25 000 kronor i månaden.

5 Hur ser arbetsmarknaden ut?

Arbetsmarknaden är i balans. Det innebär att det i dag finns ungefär lika många utbildade som det finns jobb.

Källor: Saco, SCB, Örebro universitet.

ADD MARMATTE

Hur laddar du inför höstens högskolestudier? Matematik är ett avgörande ämne på många utbildningar och du kan förbereda dig smart genom att läsa sommarmatte på nätet.

På sommarmatte.se kan du plugga tillsammans med tusentals andra studenter och ta hjälp av våra mentorer. Kurserna är nät-baserade och du väljer själv start och tempo. De är avgiftsfria, ger högskolepoäng och rätt till studiestöd från CSN.

Gå in på facebook.com/sommarmatte så hjälper vi dig att komma igång.

DET LÖNAR SIG ATT VARA FÖRBEREDD!

SOMMARMATTE.SE ÄR ETT SAMARBETE MELLAN FLERA AV LANDETS HÖGSKOLOR

Högskoleguiden *studentliv*

Spex.

”Man får en chans att vara barnslig ett tag”

Lund. **Studentlivet består av mer än sega föreläsningar och tuffa tentaperioder. DN mötte Jesperspexarna i Lund som brinner för barnslighet och gemenskap.**

Hugo Lindkvist, text
Anders Hansson, foto

● Martin Persson knyter dojorna, rättar till mitran, kliar under skägget. Minuter kvar. Snart träder han in i rollen som den vresige påveaspiranten Clemens från franska Avignon, han som utmanar om makten.

Vid sidan av honom, den gode antagonisten Urban, italienarnas kandidatur.

För Johan Kollberg är det spexpremiär. En spirande nervositet, men som gammal tävlingsdansare är han van att glida på scengolv.

Persson och Kollberg ska spela mot varandra i uppsättningen ”Den stora schismen”, Jesperspexarnas vårforeställning om den kontroversiella maktkampen om påvetiteln.

En sista kram mellan påvarna, ett viskat ”Nu kör vi”, innan historikern Dick Harrissons inspelade stämman introducerar berättelsen i högtalarna:

”Året är 1378 efter Kristi födelse...”

Vad kännetecknar ett spex? För den oinvigde, den som inte upplevt Lund och en av dess studentlivs mest ritualiserade komponenter, kan en introduktion behövas.

Maria Kullving, producent i Jesperspexarna, gör ett försök:

– Man brukar utgå från en historisk händelse, till exempel inom politiken. Sedan ändrar man i berättelsen och skapar en typ av akademisk humor kring händelsen, som man berättar med högklassig sång, skådespeleri, orkestrar och andra speciella detaljer, säger hon.

Spex finns i flera städer, men engagemanget och omfattningen är ojämförbar med spexens betydelse i Lund, enligt Maria Kullving.

Över hundra personer har engagerat sig ideellt i Jesperspexarnas vårforeställning. Sex dagar

Fakta. Tre kända spexare

Hasse Alfredson, författare, etc: Lunda-spexarna

Måns Zemerlöw, programledare: Glad-spexarna, Toddy-spexarna

Sanna Persson, skådespelare och komiker: Boel-spexarna

Fakta. Tre andra studentaktiviteter i Lund

● **Valborg:** Lunda-kalenderns mest beryktade dag har blivit allt livligare. Åt det sämre eller åt det bättre beroende på vilken festeufori man lyckas uppbåda.

● **Karnevalen:** Vart fjärde år är det tid för karneval. 400 000 besökare, 5 000 ideellt aktiva studenter och 25 miljoner kronor i omsättning.

● **Nation:** Studenternas fritidsgårdar som också tillhandahåller bostäder. 13 till antalet bygger nationerna på ideella krafter där studenter anordnar aktiviteter. Vilken nation man blir medlem i? Du är välkommen till alla, men ofta spelar studier, intressen och var man kommer ifrån in.

i veckan – under en månads tid – har man, efter studiedagens slut, samlats för repetitioner och social gemenskap.

Några av spexets konstellationer:

• Orkestern, som i giraffdräkter spelar musik av Eminem och The Band.

• Manusgruppen, som i höstas började fila på sina anakronismer.

• Sexmästeriet, fest- och matfixare, spelar kortspel och kokar upp en för kvällen eftertraktad pulled pork.

• Dekorpersonalen, som mellan kullisutbyten gungar med i låtarna.

När producenten Maria Kullving flyttade till Lund för studier inledde hon sitt engagemang i studentnationerna, för att sedan, via nyfunna studentkontakter, involveras i spexlivet.

– Känslan av att göra något så stort tillsammans, med ett tydligt mål, är nog det roligaste. I spexen möter man alla typer av människor, människor man aldrig skulle ha träffat annars, säger Maria Kullving.

Karin Österström, spexcoach och tidigare regissör, flikar in.

– Man pausar studierna en stund. När man kommer till spexarna möter man en värme, säger hon.

– Ja, alla är liksom bara här! Ingen ska stressa vidare, utan man får chans att vara barnslig ett tag, säger Maria Kullving.

Vid sidan av Jesperspexarna finns tre större spexgrupper i Lund, samt ytterligare flera mindre uppsättningar, i vissa fall knutna till ett specifikt utbildningsprogram. Intresselistorna är långa; öppna för studenter oavsett scenerfarenhet eller musikalisk bakgrund. Det är en tydlig skillnad jämfört med förr då spexen ofta kritiserades för att utgöra en isolerad och exklusiv inomgrupp.

Martin Persson, som spelar påve Clemens, har gått vägen från sexmästeriet, via regissörskap till att stå på scen.

– Förutom skådespeleri lär man sig mycket om att arbeta i stora organisationer, en kunskap man har stor nytta av i arbetslivet. På något sätt kommer jag fortsätta uppträda, om det så blir i en mindre fars i en småort spelar ingen roll, säger Martin Persson.

hugo.lindkvist@dn.se

Amalia Nylander, Johanna Stårner, Daniel Namasenda, Bernard Rosencrantz i sminket.

Max Lindblom, Sofia Löwe, Anton Lin och Joakim Ingerskog är med i Sexmästeriet och laddar upp med kortspel inför kvällen.

Johan Kollberg och Martin Persson spelar mot varandra i uppsättningen ”Den stora schismen”.

Johan Kollberg gör sin spexpremiär i Jesperspexarnas vårföreställning.

Karolina Lindén, Jannica Ståhl, Joel Bodelsson och Hampus Olsson är med Jesperspexarna, en av Lunds fyra stora spexföreningar med nära 120 aktiva.

Enkät. Vad fick dig att välja din utbildning? Vad gick du på gymnasiet?

Johanna Warntoft, 22.
Läser till förskollärare vid Linnéuniversitetet.

- Jag var intresserad av att arbeta med barn. Jag hade arbetat som vikarie på förskola tidigare och det var det som lockade mest. Jag gick samhälle/språk på Linnéskolan i Hässleholm.

Foto: Juan José Iragorri

Andreas Delén, 20.
Läser till civilekonom vid Linnéuniversitetet

- Jag läste några ekonomikurser på gymnasiet som var intressanta. Vi hade en samläroare som var väldigt intresserad av de ämnena. Jag gick teknikprogrammet på Söderslättsgymnasiet i Trelleborg.

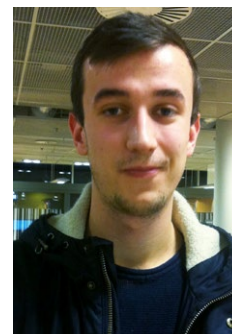

Foto: Juan José Iragorri

Linda Ipek Eriksson, 24.
Läser till arbetsterapeut vid Linköpings universitet.

- Att hjälpa och motivera människor i sin vardag har alltid intresserat mig. Genom att utbilda sig till arbetsterapeut öppnas en bred arbetsmarknad där man kan arbeta med allt från barn och ungdomar till arbetslivsinriktad rehabilitering och äldre. Jag gick samhällsvetenskapliga med inriktning ekonomi på De Geergymnasiet i Norrköping.

Foto: Privat

Susan Smith, 22.
Läser till landskapsarkitekt vid Sveriges lantbruksuniversitet, Ultuna.

- Efter gymnasiet var jag väldigt fram och tillbaka. Jag har alltid velat göra något kreativt, gärna en blandning mellan teori och skapande. Jag var inne på arkitekt eller industridesign men så blev jag inspirerad av en kompis som pluggade till just landskapsarkitekt. Jag gick naturlinje med inriktning biologisk forskning på Kärrtorps gymnasium. Jag tycker det är trevligt med växter!

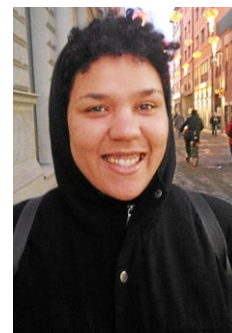

Foto: Privat

Lina Lindström, 25.
Läser företags ekonomi vid Stockholms universitet.

En kandidat i ekonomi är både teoretisk och praktiskt tillämpbar, och som student har jag stor frihet att själv forma min utbildning genom fria kursval. Jag gick Södra Latins gymnasium i Stockholm.

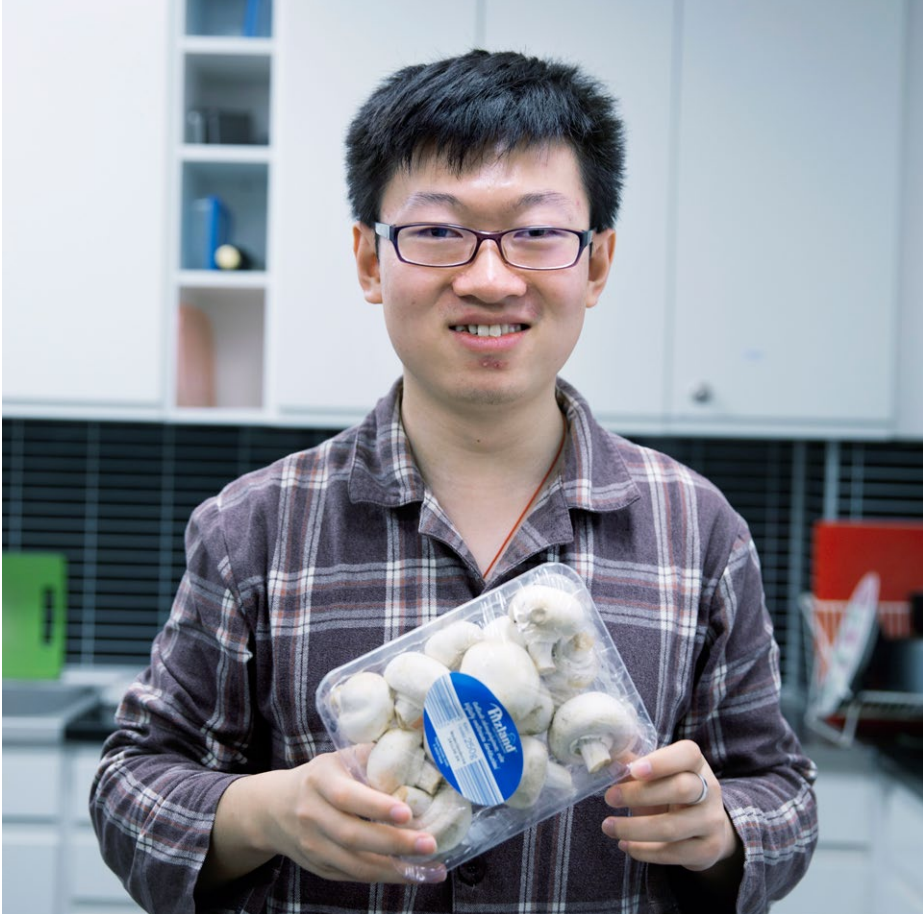

Foto: Privat

Högskoleguiden *studentekonomi*

Så får du det att gå runt.

Vad äter du mest av och hur mycket lägger du på mat i veckan? Har du några tips på studentmat?

Minghui Tu, 22. Industriell produktutveckling, KTH.

1. Grönsaker och ris. Jag tror att jag lägger ner ungefär 200 kronor i veckan på mat och dryck.
2. Jag tycker att det är viktigt att man som student tänker på att äta varierad kost och laga sin egen mat i stället för att äta ute. Men köp inte för mycket mat på en gång! Den blir gammal.

Arno Scharf, 23. Juridik, SU.

1. Pasta, lasagne och hamburgare. Jag rekommenderar inte fiskpinnar fast jag äter det själv. Det är onyttigt. Jag lägger ungefär 600 kronor i veckan på mat. Jag äter ute ibland också.
2. Pasta och lasagne är bra studentmat eftersom det är lätt att tillaga och billigt. Som student är det viktigt att jämföra priser eftersom det är stora skillnader beroende på vart man handlar.

Matthias Matsson, 23. Journalistik, SU.

1. Jag dricker en hel del kaffe och äter nog mest lasagne. Jag har börjat göra en budget och har ungefär 500-600 kronor per vecka att köpa mat och kaffe för.
2. Frysta grönsaker är bra. De både håller längre och är billigare än färska. Som student är det viktigt att göra en månadsbudget för att hålla koll på hur många slantar man har att röra sig på.

Josefin Jansson, 22. Biomedicinsk teknik, KI.

1. Jag äter mycket färska grönsaker. Mest är det nog aubergine och quinoa. Det är dyrt med färska grönsaker men jag äter inte mycket kött och dricker heller inte så mycket alkohol så det jämnar ut sig. Jag brukar lägga ner 500 kronor i veckan på kost.
2. Laga maten själv! Äter man ute för mycket går det åt mer pengar än man tror. Var medveten om hur mycket du spenderar!

Håll koll på dina pengar

Som student gäller det att ha koll på ekonomin. För att klara sig igenom studieperioden utan några större ekonomiska problem är det bra att känna till hur man utnyttjar studentförmåner och undviker onödiga kostnader.

Seda Aksoy, text
Lotta Härdelin, foto

● Det första du bör tänka på är att hitta någonstans att bo. Alla studierter har inte bostadsgaranti och det kan vara svårt att hitta en studentbostad på många håll i landet. I Göteborg, Lund och Stockholm kan kötiderna vara upp till flera år. Ställ dig i bostadskö tidigt om du vet vart du ska. Om inte det funkar kan du hyra ett rum hos någon eller flytta ut till en andrahandslägenhet. För information om studentbostäder kan du ta kontakta med universitetets studentkår.

Som nybliven student är det bra att sätta upp en budget för varje månad. Då blir det lättare att hålla koll på pengarna.

Om du har ett svenskt personnummer eller permanent uppehållstillstånd har du rätt att söka studiemedel hos Centrala studie-stödsnämnden (CSN). Du väljer själv om du vill söka lån eller bara bidrag. Du kan även, beroende på din individuella situation, söka bostadsbidrag eller merkostnads-lån.

Kom ihåg att det kan vara svårt att överleva på studiemedel. Det kan vara bra att tjäna in några extra slantar och för dig som studerar på heltid kan det fungera utmärkt

med ett hel- eller kvällsjobb. Om du både jobbar och tar studiemedel är det viktigt att du räknar ut hur mycket du tjänar. Du som tar studiemedel får nämligen inte tjäna över en viss summa. Denna summa kallas för fribelopp, som i år ligger på 86 200 kr/halvår och beräknas på inkomst utbetalad januari-juni och juli-december.

De flesta kurser har en lista på obligatorisk kurslitteratur som kan krävas för att du ska klara av kursen. Kurslitteraturen kan kosta mer än du tror. Kolla därför i förväg upp vad det är för litteratur till kurserna och börja söka på bibliotek. Ofta finns det väldigt få exemplar på biblioteken i förhållande till studenter.

Men om du skulle ha otur och inte få tag i böckerna på biblioteken finns det flera sätt att få tag på billigare kurslitteratur. De flesta universitet och högskolor har en bokhandel med begagnade böcker där det går att hitta litteratur till låga priser. Det finns även flera internetsajter där begagnad kurslitteratur säljs till bra priser!

Tänk också på att inte äta ute för ofta – det kostar mer än du tror! Matlåda brukar vara en sparsam lösning för många studenter.

Ett annat sätt att sänka sina utgifter som student är att utnyttja studentrabatter. En stor mängd varor och tjänster har rabatterade priser för studerande. Du kan exempelvis resa billigare, shoppa online rabatterat eller fika för halva priset. Glöm inte att fråga efter studentpriser när du ska köpa något! Mecenat och Studentkortet har färdiga applikationer som du kan ladda ned för att bli uppdaterad om aktuella rabatter och erbjudanden.

seda.aksoy@dn.se

Fakta. 7 tips

● Gör en budget.

● Ta med dig matlåda till skolan.

● Skaffa ett extra-jobb.

● Se till att inte tjäna över CSN fribeloppssumma.

● Skaffa e-legitimation hos din bank.

● Köp kursböcker begagnat.

● Ha koll på studentrabatter. Skaffa Mecenat och Studentkortet.

Fakta. SFS:s studentbudget 2015

Inkomster (kronor)/månad	
Lån	7120
Bidrag	2828
Summa inkomster	9948
Utgifter/månad	
Bostad inkl. el*	3563
Medier**	940
Mat, hemlagat inklusive matlåda**	2095
Kläder, skor**	590
Personlig hygien inklusive tandvård**	451,50
Hemförsäkring**	120
Förbrukningsvaror**	100
Kollektivresor**	530
Hemutrustning**	370
Fritid**	640
Studiematerial***	810
Kåragift****	24
Summa utgifter	10 233,50
Resultat	-285,50

OBS!

Även om du håller denna budget går du back.

* Studentbostadsföretagen, hyra för år 2014
** Konsumentverket, "Koll på pengarna 2015"
*** Uppräknat med konsumentprisindex för 2014
**** SFS

Funderar du också på att plugga vidare? Satsa på något som ger jobb.

Nu har vi på Campus Roslagen fått ytterligare tre utbildningar i vårt utbud. Digital produktion för pedagogisk verksamhet, Konzeptutvecklare för besöksnäringen och VVS-projektör. Dessa drar igång i höst, tillsammans med Socionomprogrammet och Grundläraarprogrammet åk 4-6. Missa inte att anmäla dig.

Psst... Hos oss får du dessutom bo i Stockholms läns mest uppskattade studentbostäder. Välkommen till Norrtälje du också.

campusroslagen.se
0176-28 61 00

BLEKINGE TEKNISKA HÖGSKOLA

BTH

CIVILINGENJÖR

PLANERINGSARKITEKT

SPELUTVECKLARE

SJKSKÖTERSKA

PROGRAMMERARE

Läs mer på www.bth.se/dinframtid

PLUGGA PÅ BTH

BLEKINGE TEKNISKA HÖGSKOLA

Planera pluggandet.

Så tar du kontrollen över tidstjuvar och tidstagare

Vibreeraande sms. Nytt mejl! Kaffepaus?

Tidstjuvar och tidstagare stjäl fokus från egenstudierna i högskolan. Med Åsa Burmans teknik tar du kontroll.

Hugo Lindkvist
hugo.lindkvist@dn.se

• Inspirationen kom under studietiden vid University of California, Berkeley. Åsa Burman, som disputerat i praktisk filosofi, var i studentmeckat under fyra år och imponerades över lärosätets tydliga skiljelinje mellan två begrepp: *efficiency* och *effectiveness*.

– Medan *effectiveness* handlar om att göra *rätt* saker som tar dig närmre målet, handlar *efficiency* om *hur* du genomför dessa saker, säger Åsa Burman.

Idag driver hon företaget Finish

on Time, som lär doktorander vid flera av landets universitet att bli klara med sin avhandling i tid – och att samtidigt må bra på vägen.

Åsa Burman menar att *hur-et* i arbetsprocessen tenderar att hamna i skymundan, trots att det är centralt. Delvis eftersom det innebär ett egenansvar, att med kritisk blick syna den egna arbetsstrategin och att bredda sin beteendeperior.

En period som uppsatsskribent, doktorand eller ett krävande tentaplugg kräver sin koncentration. Inte sällan uppstår dock känslan av att studiedagen, till följd av upprepade avbrott, upplevs som splittrad – att den bara flutit i väg.

Vilken typ av avbrott pratar vi om? Åsa Burman skiljer mellan tidstjuvar och tidstagare.

– Tidstjuvar är saker som kan ignoreras. Typiska exempel är sur-

fa planlöst på nätet och att svara på onödiga mejl, säger hon.

– Tidstagare är repetitiva uppgifter som måste göras, som att svara på viktiga mejl, att hantera referenser och att låna böckerna på litteraturlistan.

Tidstjuvar kan studenten, genom bland annat unit-strategin (se fakturata) och dess obligatoriska pauser, försöka sortera bort.

– Att surfa på nätet kräver en liknande typ av intellektuell koncentration som fokuserade studier. Under en paus är det bättre är att göra något helt annat under 5 till 15 minuter. Gå en promenad, diska en kaffekopp eller prata med vän, säger Åsa Burman.

Tidstagarnas stöld kan å sin sida förebyggas genom att samla ihop de repetitiva uppgifterna och utföra dem samtidigt. Viktiga mejl kan besvaras under en bestämd period under dagen. En tur till biblioteket

Att surfa på nätet kräver en liknande typ av intellektuell koncentration som fokuserade studier. Under en paus är det bättre att göra något helt annat under 5 till 15 minuter.

Åsa Burman

för informationssökning kan förläggas till en period på dygnet när ens kreativa produktivitet är lägre.

Verktygen som Åsa Burman och hennes kollega lär ut riktar sig i första hand mot landets doktorander, en arbetsgrupp som visar tre gånger så höga ohälsotal som resten av befolkningen. Nästan 40 procent av doktoranderna inom humaniora, samhällsvetenskap och teknik slutför inte arbete under en dubbel avhandlingsperiod, det vill säga åtta år.

Burman rekommenderar nya studenter att delta i de studieverkstäder och studieteknikseminarier som universitetet och högskolorna ger.

– Genom att etablera tydliga gränser för sig själv och upplåta tid för återhämtning tar vi bättre beslut. Man får inte glömma bort hur viktigt det är att inte bara fokusera på vad man ska göra, utan hur det görs, säger Åsa Burman.

Master of Arts HSG
in Strategy and International Management

University of St. Gallen

University of St. Gallen (HSG) | +41 (0)71 224 23 67
sim@unisg.ch | www.sim.unisg.ch

facebook.com/SIMHSG

SIM-HSG
No. 1 in Financial Times Global Masters
in Management Ranking 2011–2014

**“From insight
to impact”**

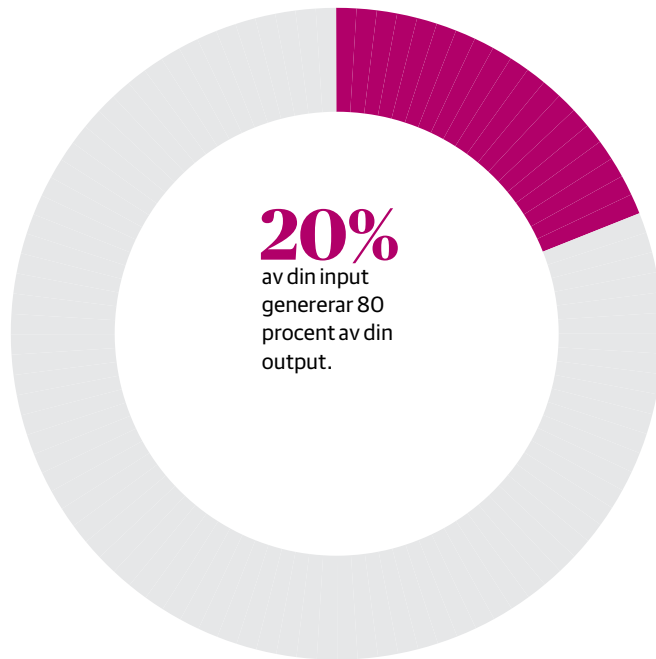
Will you become one of tomorrow's global business leaders?
Master of Arts HSG (M.A. HSG) in Strategy and International Management

Designed for a select body of international students

- Personal development & coaching
- Personal networking with companies and practical projects
- International Program (taught in English), average class size 45
- Wide range of exchange and double degree Programs
- 3 job offers at graduation on average and top starting salaries

Studietips. Åsa Burmans råd till studenter**Organisera din dag i tidsblock**

- Använd strategin, som kallas för Units, för de mest krävande uppgifterna som att läsa en krävande text eller skriva på en uppsats.
- Hitta en ostörd plats. Stäng av mobiltelefon och den automatiska mejluppdateringen.
- Arbeta i tidsblock à 45 minuter, förslagsvis under fyra tidsblock per dygn för de mest krävande uppgifterna, samt en eller två tidsblock för mindre krävande uppgifter som att besvara mejl.
- Ställ en timer så att du varken arbetar kortare eller längre.
- Ta riktiga pauser, till exempel genom en promenad utomhus.
- Ta gärna hjälp av en studiekompis. Hjälp varandra att hålla fokus och ta paus samtidigt.

Gör rätt saker när du är på topp

- 20 procent av din input i arbetet genererar 80 procent av din output. Vilka 20 procent av dagen är du mest produktiv? Freda den tiden för de mest krävande uppgifterna.
- Genom att förstå vilka delar som behöver vara starkast kan du kon-

centrera din energi där, och inte på delar som är mindre viktiga.

- Öppna upp för feedback tidigt i processen. Det förebygger att du arbetar stenhårt med ett detaljarbete som du tvingas slänga om du varit på väg i fel riktning.

Jobba baklänges - och se framstegen

- Arbeta baklänges: inled med att skapa en fysisk kopia av slutprodukten, som annars kan upplevas som diffus.
- Använd en pärm. Sätt in så många tomma sidor som ditt slutarbete, till exempel en uppsats eller din avhandling, ska vara. Allteftersom en del i arbete blir färdig, skriv ut sidorna och ersätt de tomma sidorna på rätt plats.
- På detta sätt skapas en känsla av kontroll och överblick vart du är på väg. Framstegen blir tydliga.

Sätt en stopptid - och ta semester

- Återhämtning är essentiellt för stressreduktion och bättre beslutsfattande. Sätt en tydlig stopptid varje dag, efter vilken du inte studerar.
- Tillåt dig själv att ta helt ledigt för helgen. Under längre arbeten - exempelvis med en avhandling - ta riktig semester.

Master of Arts HSG
in Strategy and International Management

University of St.Gallen

University of St.Gallen (HSG) | +41 (0)71 224 23 67
sim@unisg.ch | www.sim.unisg.ch

facebook.com/SIMHSG

SIM-HSG

No. 1 in Financial Times Global Masters in Management Ranking 2011-2014

“From insight to impact”

University of St.Gallen (HSG) in Switzerland – Master of Arts HSG (M.A. HSG) in Strategy and International Management

Q | What is the SIM program?

A | The Master of Arts in Strategy and International Management (SIM) is a world-leading program providing outstanding management education and generating exceptional value for students, employers and society at large. We provide our students with the advanced knowledge and skills of management for a successful career as respected and responsible managers, entrepreneurs or business consultants. The curriculum, which builds upon the disciplines of strategy, leadership, finance, marketing, organizational behaviour and international management, is enhanced by opportunities for personal development. Challenging international projects and attractive internships invite students to sharpen the skills required of future global leaders and to reflect upon their own mind-sets and attributes. **The strength of our curriculum and success of our graduates is internationally recognized by our leading position in the Financial Times Global “Masters in Management” Ranking in which the SIM master has been ranked number 1 overall worldwide for a record four years in 2011 – 2014.**

Q | Who is this program for?

A | The SIM students are an exclusive and diverse group of highly motivated and ambitious individuals. They are intelligent, creative, speak numerous languages and they stand out due to their strong track record, their eagerness to learn and develop key competencies, and most of all their aspiration to grow into responsible global leaders.

Q | Why is the SIM program attractive to international students?

A | Internationality is an integral part of the SIM mission. Our engaged faculty help our students explore managerial issues in the international context. This year our class represents 19 nations. Besides advanced management courses, our curriculum includes a challenging international internship and the “SIMagination Challenge” which is an essential curricular pillar course of the SIM program, creating opportunities for students to plan, execute and reflect upon challenging initiatives taking place in emerging countries, aiming at leaving a positive and sustainable social impact. Students have an opportunity to enrich their educational goals and intercultural experience by doing international double degrees with

top-ranked universities, e.g. completing an exclusive SIM-MBA double degree and receiving both the leading SIM Master and a top MBA with INCAE in Costa Rica or with Nanyang Business School in Singapore in two years. Furthermore, the University of St.Gallen offers exchange semesters, as well as CEMS and other well-regarded double degree programs with some 180 partner universities worldwide.

Q | How does SIM differentiate from other Masters in Management?

A | SIM is a rigorous top-ranked program providing outstanding management education, taught entirely in English and putting a large focus on personal development and coaching. SIM graduates have unparalleled career prospects, with an average of three job offers prior to graduation. The SIM's exclusivity keeps our class size small (approximately 45-50 students per year), allowing for highly interactive learning with a select top-tier faculty that balances academic rigor and managerial relevance. By joining the SIM program, you immediately join a wide global community of dedicated graduates and students with multiple opportunities to network, learn and form new friendships.

Högskoleguiden *tips på yrken*

Utbildningar som leder till jobb.

Följ ditt eget intresse - men var smart när du väljer

Vill du ha stor chans att få jobb när du gått ut din eftergymnasiala utbildning? Då ska du söka dig till utbildningar inom sjukvård, pedagogik eller ingenjörsvrket.

Det är några av de områden som kommer att ha störst behov av personal inom de kommande fem åren, enligt årets prognoser från Arbetsförmedlingen.

Malin Hansson

malin.hansson@dn.se

● Inom dessa tre områden kommer det att behövas utbildade inom flera yrken, som till exempel barnmorskor, grundutbildade sjukskötare och matematik- och naturräslärare.

Inom ingenjörsvrket är det framför allt väg- och vatteningenjörer och VVS-ingenjörer som det kommer att finnas ett stort behov av i framtiden.

– Börjar du utbilda dig till upp-utvecklare till hösten kommer du, enligt våra beräkningar, också att vara attraktiv på marknaden lagom tills du går ut, säger Monika Wallström som är analytiker på Arbetsförmedlingen.

När det är dags att välja högskoleutbildning kan det vara bra att

Ska du satsa på yrken som har väldigt hög konkurrens, måste du vara beredd på att vara väldigt driven, men det är självklart inte omöjligt.

Monika Wallström,
Arbetsförmedlingen.

hålla koll på arbetsmarknadens långsiktiga prognoser för att öka sina chanser att få jobb direkt efter utbildningen.

Monika Wallström rekommenderar att också jämföra vilka framtidsutsikter som finns inom olika utbildningar. Vissa yrken innehåller liknande arbetsuppgifter men kräver olika utbildning.

– Det finns exempelvis ett överkott av biologer. Men däremot kommer biomedicinska analytiker att ha en mycket bra arbetsmarknad de kommande åren och är inom samma inriktning. Så då kan det vara bra att se om det du intresserar sig för inom biologi kanske är något du även skulle jobba med som bioteknisk analytiker, säger hon.

Monika Wallström anser att många unga inte känner till så många yrken utanför de traditionella.

Hon tipsar om att söka runt och titta närmare på utbildningar som man kanske inte ens vet vad de innebär för att hitta något som har stor chans att ge jobb när utbildningen är klar.

Men det egna intresset är alltid viktigast när du väljer utbildning.

– Du ska självklart utbilda dig till något du tror kommer vara roligt att arbeta med. Även om våra analyser pekar på att jobbchanserna är små inom ett visst område så är det klart att det ändå finns jobb.

– Men det är smart att också tänka på vad som lönar sig. Ska du satsa på yrken som har väldigt hög konkurrens, som journalistik eller fotograf måste du vara beredd på att vara väldigt driven, men det är självklart inte omöjligt, säger Monika Wallström.

Arbeten som högstadi- och gymnasialärare finns det gott om ...

Foto: Lina Alriksson

Fakta. Här finns jobben om 5-10 år.

Gymnasialärare i yrkesämnen
Barnmorska
Distriktsköterska
Civilingenjörer, bygg och anläggning
Förskollärare
Lärare i grundskolans senare år
Geriatriska sjuksköterska
Biomedicinska analytiker
Sjuksköterskor, psykiatrisk vård
Tandsköterska
CNC-operatör
Lastbilmekaniker
Byggnadspåslagare
Undersköterska
Anläggningsarbetare
VVS-montör
Golvläggare
Maskinreparatör

Källa: Arbetsförmedlingen. Prognosen bygger på intervjuer med privata och offentliga arbetsgivare.

... jobb som tandsköterska och inom vården likaså.

Foto: Øyvind Lund

Gillar du idrott och hälsa?

På GIH kan du utbilda dig till

- idrottslärare
- hälsopedagog
- tränare
- sport manager*

Dessutom finns idrott och hälsa 120 hp, fristående kurser och en masterutbildning

Läs mer på www.gih.se/utbildning
Sök innan 15 april på antagning.se

Gymnastik- och idrottshögskolan
vid Stockholms Stadion

*I samarbete med Södertörns högskola

ERSTA
SKÖNDAL
HÖGSKOLA

Var med och gör världen bättre. Vi har utbildningar med hög kvalitet för dig som vill bli

sjuksköterska
sacionom
kyrkomusiker
teolog
psykoterapeut

Läs eller beställ vår nya katalog på
www.esh.se/katalog

Stockholms
universitet

*"Gör det du älskar
så löser sig det
mesta sedan."*

VIKTORIA WALLDIN, White Arkitekter

Vad studerade du vid Stockholms universitet?

– Jag studerade både socialantropologi och religionshistoria, sedan tog jag min magisterexamen i socialantropologi.

Vad jobbar du med idag?

– Jag jobbar med de sociala aspekterna på arkitektur och stadsplanering på White Arkitekter, Skandinaviens största arkitektbyrå med ca 750 anställda i fyra länder. Vi har byggt upp ett team som stöttar projektet i tidiga skeden kring gestaltning, planering och planeringsprocesser. Vårt jobb är att sätta strålkastaren på människans behov och upplevelse av den byggda miljön. Dessutom är jag utvecklingsansvarig för social hållbarhet och driver dessa frågor både nationellt och internationellt.

På vilket sätt har du nytta av studierna i ditt arbete?

– Studierna har gett mig oanade möjligheter. Framför allt har den praktiska träningen i etnografisk metod och djupintervjuer öppnat många dörrar för mig. Antropologin gav mig förutsättningar att vara konkret i metod, vilket krävs i byggbranschen. Dessutom fick jag teoretiska modeller för att analysera allt det material vi samlar in när vi umgås med folk i deras vardag. Antropologi i byggbranschen – vem kunde ana det!

"Studierna har gett mig oanade möjligheter"

MILDA RÖNN, Praxikon

Vad studerade du vid Stockholms universitet?

– Jag har doktorerat i nordiska språk. Det betyder inte att ämnet har varit olika nordiska språk; min grundutbildning är i ämnet svenska. Jag har också en fil kand i engelska och har även läst lite latin och filmvetenskap.

Vad jobbar du med idag?

– Jag driver ett forskningsföretag som heter Praxikon. Vi arbetar med vetenskapliga metoder för hållbar utveckling av verksamheters praxis, alltså mönster och rutiner för hur man bedriver verksamheter. I ett projekt med branschorganisation Dataspelsbranschen undersöker vi till exempel förutsättningarna för ett stöd för dataspelsföretag som vill utveckla och integrera mångfaldsarbetet mer i sina arbetsprocesser.

På vilket sätt har du nytta av studierna i ditt arbete?

– Jag har nytta av i stort sett allt jag studerat. Förutom att jag givetvis aldrig skulle ha startat ett forskningsföretag utan att ha doktorerat, så var det genom studierna jag lade grunden för dess kärna: praxisanalysen. Den innebär att verksamheters praxis utvecklas med hjälp av bland annat språkvetenskapligt inriktad samtals- och textanalys. Att studera specifika språk, som till exempel svenska och engelska, har för mig varit ett sätt att studera allmän språkvetenskap, med fokus på hur människor använder språket för att kommunicera med varandra. Vilket ju är grunden för hur alla verksamheters praxis fungerar.

MICHAEL LINDBERG, Nasdaq

*"Var öppen för
andra utmaningar
och karriärvägar
än de du från
början tänkt dig."*

Vad studerade du vid Stockholms universitet?

– Jag gick fysiklinjen och tog sedan en magisterexamen med astronomi och fysik som inriktning. I min uppsats analyserade jag aktieindex ur en fysikers synvinkel och hur olika processer i fysiken kan länkas till ekonomi. Detta ämne kallas ekonofysik och gjorde mig nyfiken på finansbranschen.

Vad jobbar du med idag?

– Idag jobbar jag på Nasdaq Stockholm, alltså Stockholmsbörsen, med teknisk drift och support av marknadsplatsen. Finansbranschen är kanske inte det första man tänker på under utbildningen, men fysiker har möjlighet att arbeta inom flera olika spännande områden.

På vilket sätt har du nytta av studierna i ditt arbete?

– Från utbildningen har jag tagit med mig förmågan att analysera stora mängder data och problem utifrån olika synvinklar, något jag har användning av varje dag. I mitt examensarbete tittade jag på slumpmässig rörelse över tid. Prisvariationerna för en aktie kan också ses som en slumpmässig rörelse över tid. Det ledde till att jag fick en bättre förståelse för varför marknaden ser ut som den gör.

Utbildningskatalog
Ht15/Vt16 & sommar-
kurser 2015

Vi erbjuder över 1700 kurser och 190 program inom humaniora, juridik, lärarutbildning, naturvetenskap, samhällsvetenskap och språk.

Läs mer på su.se/studera

Om alla i Täby blir lärare har vi löst lärarbristen fram till år 2025. Nästan.

Prognoser visar att det skulle behövas 65 000 nya lärare i skolan de närmaste åren. Framför allt behövs fler lärare i naturvetenskap, matematik, vissa språk och yrkesämnen liksom förskollärare, speciallärare och lärare i fritidshem.

Som lärare har du ett omväxlande och kreativt yrke med många möjligheter. Det finns både karriärvägar och påbyggnadsutbildningar för yrkesverksamma lärare. Du kan arbeta inom landet eller utomlands – en bred arbetsmarknad väntar på dig efter din lärarexamen.

Vid Stockholms universitet får du en gedigen utbildning med hög vetenskaplig kvalitet som gör dig väl förberedd för yrket. Här finns alla lärarutbildningar och ett nära samarbete med Sveriges största arbetsmarknad för lärare.

Sök våra lärarutbildningar senast den 15 april.

Hösten 2015 kan du påbörja en utbildning som gör dig till:

- Förskollärare
- Grundlärare i fritidshem
- Grundlärare i förskoleklass och årskurs 1-3
- Grundlärare i årskurs 4-6
- Ämneslärare i årskurs 7-9
- Ämneslärare i gymnasieskolan
- Yrkeslärare
- Yrkeslärare i vård och omsorg
- Speciallärare
- Specialpedagog

Läs mer på su.se/larare2015

Huvudstaden och universitetet har alltid lockat människor med en vilja att förändra. Sig själva och världen.

Hur långt vill du nå?

Stockholms
universitet

Högskoleguiden *utbytesstudent*

Plugga i ett annat land.

Utlandsstudier öppnar dörrar

En miljon barn har föräldrar som mött varandra i samband med utbytesprogrammet Erasmus, enligt Europakommissionen. På arbetsmarknaden kan utlandsvistelsen öka chanserna till anställning.

Simon Wahlström uppmanar fler att läsa utomlands: "Man måste våga åka. Det är inte svårt, man förlorar inga pengar på det, det ser bra ut på cv:t".

Simon, 24: En fantastisk erfarenhet

Simon Wahlström, 24, hänger med italienare, brassar, spanjorer och tyskar under sitt år på Erasmusutbyte.

– Att åka till Amsterdam är bland det bästa jag gjort.

● Mastersstudenten i datavetenskap, Simon Wahlström, från Mälardalens högskola, hade länge närt tanken på utlandsstudier. Men det tog tid innan ett lämpligt tillfälle dök upp.

– Det passade aldrig riktigt in under mina kandidatstudier, säger han.

– Men under mastersutbildningen fanns en speciell inriktning som gav mig möjligheten att åka till Amsterdam för ett år.

Simon Wahlström ansökte via sin högskola. Sedan bistod Erasmus med de praktiska förberedelserna.

– Man ansöker till Erasmus om stipendier, vilket alla är berättigade till. Jag fick en klumpsumma som jag sedan portionerade ut under studietiden. Med endast studiemedel hade man inte kunnat göra så mycket.

Inför höstterminen 2014 var han på plats i Amsterdam. Första dagarna vid Vrije universitet beskriver han som spännande, men också nervösa. Den känslan vände snabbt.

– Jag var ensam svensk på mitt program, men det är något jag uppskattade. Det innebär att man måste ta kontakt och prata med människor. Man lär känna så otroligt många från hela världen. Här är mest italienare, tyskar, spanjorer och brassar.

Det enkla sättet att skapa relationer beskriver han som den största

skillnaden jämfört med Sverige. Av den anledningen uppstår snabbt många vänskaps- och kärleksrelationer, tror Simon Wahlström.

– I och med att allt är så nytt och spännande är det väldigt lätt att få kontakter. Alla är mycket öppnare här, till skillnad från hemma där det typiska är att man måste vara berusad för att träffa nytt folk, säger han.

Under andra terminen skriver han ett examensarbete om optimering av JPEG-komprimering. Han har också en praktikplats vid ett holländskt företag.

– Jobbmarknaden ser ljus ut för mig, såväl här som i Sverige. Man måste våga åka. Det är inte svårt, man förlorar inga pengar på det, det ser bra ut på cv:et, och erfarenheten är fantastisk.

Hugo Lindkvist

Hugo Lindkvist
hugo.lindkvist@dn.se

● Utbytesprogrammet Erasmus öppnar europeiska dörrar: för arbete, för en flytt utomlands – och för kärleken. Det visar en studie från Europakommissionen.

Studiens resultat bygger på intervjuer med över 80 000 studenter, lärare, institutioner och arbetsgivare från 34 europeiska länder.

På flera punkter redovisas skillnader mellan dem som genomfört ett internationellt utbyte, i jämförelse med de personer som valt att bara studera i hemlandet.

Risken för långtidsarbetslöshet halveras, studentens attraktivitet hos arbetsgivare ökar, och en betydande andel av Erasmusstudenter väljer att bosätta sig utomlands – ofta i samma land de varit på utbyte i.

Anmärkningsvärda siffror berör samtidigt kärleksrelationerna och barnen: Nära en fjärdedel av studenterna har mött sin framtida livspartner under studietiden utomlands. Europakommissionen bedömer därtill att omkring en miljon barn har föräldrar som mötts via Erasmusstudier sedan 1987.

– Erasmusprogrammet är en framgångssaga som har föränd-

Ellen, 23: Språk är alltid

Sjuksköterskestudenten Ellen Tengvar, 23, från Västerås har slängts rakt in i det spanska sjukvårdsarbetet.

– Universitetet här är lite "mañana, mañana", säger hon.

● Ensam med patienter, i en spansk sjukvårdsmiljö som, jämfört med den svenska, har betydligt mindre resurser.

Den situationen har Ellen Tengvar, sjuksköterskestudent från Västerås, fått erfara under de två inledande veckorna på Erasmuspraktiken i spanska småstaden Alcalá de Henares.

– Universitetet här var lite "mañana, mañana". Först en och en halv vecka innan jag började blev de sista detaljerna klara. Jag bokade min

flygresa fyra dagar innan jag åkte, säger Ellen Tengvar.

Enligt planeringen skulle Ellen Tengvar börja praktiken på en kirurgiavdelning. Väl på plats berättade koordinatören att hon inledningsvis skulle arbeta inom psykiatri.

De tvåra kasten till trots – Ellen Tengvar känner sig lugn inför tillvaron.

– Jag tar det som det kommer. Det får bli lite "mañana" för mig också. För mitt yrke är kanske förhållandena bättre i Sverige, men här får jag chansen att uppleva helt andra omständigheter, träffa nya människor och framför allt lära mig bättre spanska. Språk är alltid värdefullt, säger hon.

Ansökningen till Erasmuspro-

Fakta. Europakommissionens rapport

Internationell erfarenhet är attraktivt

● **Unga människor** som studerar eller gör praktik utomlands har, jämfört med andra studenter, hälften så stor risk att ställas inför långtidsarbetslöshet.

● **Fem år efter** studiernas avslut är arbetslösheten hos Erasmusstudenter 23 procent lägre jämfört med studenter som inte genomfört ett utbyte.

● **64 procent** av arbetsgivarna anser att internationell erfarenhet är viktigt för anställning. En lika stor andel menar att studenter med internationell bakgrund ges ett

större professionellt ansvar.
● **Mer än en av tre trainees** inom Erasmusprogrammet har fått ett jobberbjudande från värdföretaget.
● **40 procent** av Erasmus-

studenterna flyttade till ett annat land efter examen.
● **93 procent** av Erasmusstudenterna är öppna för att bosätta sig utomlands i framtiden.

● **27 procent** av studenterna vid Erasmusprogrammen mötte sin livspartner medan de studerade utomlands.
Källa: Europakommissionen

1

miljon barn har föräldrar som mötts genom Erasmusstudier sedan 1987.

rat livet för generationer av unga människor runt om i Europa, säger Lucia Caudet, Europakommissionens talesperson för utbildningsfrågor.

Enligt Europakommissionen ökar intresset för utbytesprogrammet. Nu läggs fokus på att bland annat stärka kopplingen till EU:s utbildningspolitiska målsättning.

– Med det nya Erasmus+ programmet siktar vi på att ännu fler unga människor, upp emot två miljoner studenter och trainees fram till 2020, ska få denna otroliga erfarenhet, säger Lucia Caudet.

En nordisk studie, sammanställd

av Universitets- och högskolerådet (UHR), som utgår från enkätsvar av svenska, norska och finska Erasmusstudenter, visar tre huvudsakliga aspekter som gör utbytesstudier lockande: Att lära känna andra kulturer. Att förbättra språkkunskaper. Och att få nya perspektiv på studierna.

– Många studenter lyfter fram att utbytet ger en chans att bredda sin utbildning; att uppleva och knyta kontakter i andra länder. Det handlar i första hand om den personliga upplevelsen och utvecklingen, säger Jöns Ahlén vid avdelningen för internationellt samarbete på Universitets- och högskolerådet.

Fakta.

Res på egen hand eller genom ett program

- **Ett utbytesprogram** öppnar möjligheten för studenter att bedriva en del av studietiden utomlands, som en del av den svenska utbildningen.
- **För studenter finns** flera typer av internationella utbytesprogram att välja, beroende på vilka samarbeten som universiteten och högskolorna har med utländska universitet.
- **Erasmus+**, det största programmet, erbjuder studier och praktik i Europa.
- **Nordplus** är ett program som möjliggör studier i Norden och Baltikum.
- **Utbytesprogrammet** Linnaeus-Palme ger stipendier för studier i låg- och medelinkomstländer. Universiteten har i regel också lokala utbytesavtal som öppnar möjligheten för utlandsstudier.

● **Det går också** att genomföra en hel utbildning på ett universitet i ett annat land. Då blir det studentens uppgift att göra research om utbildningen berättigar studiemedel, hur den utländska utbildningen värderas i Sverige, hur man ska översätta betyg, och om man har de språkkunskaper som krävs. Rekommenderat är att påbörja sin research ett år innan studierna är beräknade att inledas.

● **Fördelarna med** ett utbytesprogram, i jämförelse med att själv ordna utlandsstudier, är att institutionen hjälper till med praktiska detaljer, att poängen räknas in i den svenska examen och att studenten slipper betala terminsavgifter.

● **Den tydligaste nackdelen** med utbytesprogrammen är att valen är begränsade: Vart studenten kan åka och vad studenten kan läsa beror helt på vilka avtal institutionen, högskolan eller universitetet har med utländska lärosäten.

DN

Källa: Universitets- och högskolerådet, Studera.nu

Ellen Tengvar beskriver sig själv som ett "naturfreak". Nu har hon hittat en spansk vandringsslag som hon är ute med på helgerna.

värdefullt

Det får bli lite "mañana" för mig också.

grammet började Ellen Tengvar under förra hösten. Hennes ursprungsplan var en praktik i Seattle, USA. Den planen fick dock läggas på is: komplikationer, bland annat med påtvingna avgifter, uppstod.

Några svårigheter med det sociala livet i Alcalá de Henares har hon inte, trots att tiden huvudsakligen går åt till sjukhusarbete. Ellen Tengvar hyr ett rum hos ett spanskt par, är ute med en vandringsslag, och möter upp Erasmuskamrater på en irländsk bar.

– Det är nog sant det där med kärleksrelationerna förresten. Jag träffade en kille i Västerås som var på Erasmusutbyte. Han ska komma och hälsa på mig här, säger Ellen Tengvar.

Hugo Lindkvist

Fakta.

● **Läsåret 2013/14** studerade 28 900 svenska studenter utomlands, antingen genom utbytesprogram, eller på egen hand med studiemedel från Centrala studiestödsnämnden (CSN).

Här studerade flest svenskar:

1. USA	5 664	6. Frankrike	1 210
2. Storbritannien och Nordirland	5 318	7. Spanien	1 125
3. Australien	1 622	8. Tyskland	1 083
4. Danmark	1 616	9. Norge	912
5. Polen	1 454	10. Kina	821

Källa: SCB och Högskoleverket

Gilla oss gärna på Facebook: <http://www.facebook.com/manniskansfysiologi>

MÄNNISKANS FYSIOLOGI

30 högskolepoäng

En avancerad fristående 20-veckors universitetskurs om människokroppens funktioner ges ht 2015.

Kursen syftar till att ge en god förståelse om hur kroppens vävnader och organ normalt fungerar och samverkar. Kunskaperna kan sedan användas inom exempelvis vidareutbildning, forskning, sjukvård och näringsliv. Kursen är även mycket lämplig för dig som doktorerar inom biomedicin men saknar medicinsk bakgrund.

Kursstart: 31 augusti 2015

Övrigt: Heltid, berättigar till studiemedel

Innehåll: Nervsystemet, hjärta & cirkulation, andningssystemet, magtarmkanalen, njurar & vätskebalans, muskel-, tränings- och omgivningsfysiologi, hormonsystemet

Information/ansökan: ki.se/utbildning • Utbildningskatalog kan hämtas på: ki.se/utbildningskatalog

Kursansvarig: Jessica Norrbom

Sista ansökningsdag 15 april 2015

Konstnärlig grundutbildning Fördjupad konstnärlig grundutbildning och Inredning & Design

Eftergymnasiala, studiemedelsberättigade utbildningar på heltid. Ansök nu inför hösten 2015 på www.basis.se

Sök till
Tekniksprånget
senast 16 maj!

TEKNIKSPRÅNGET.SE

KUNGL. INGENJÖRVETENSKAPSAKADEMIEN

Högskoleguiden *min utbildning*

Lärare.

Kristoffer Haara är i dag öppen för att jobba både med högstadie- och gymnasieelever, något som inte var självklart från början.

Han litar på sin förmåga att kunna

Växjö. Det råder stor brist på lärare i Sverige. Framför allt är det ont om lärare inom matte och naturämnena. Kristoffer Haara är en av väldigt få svenskar som blir klar fysik- och mattelärare till våren.

Juan José Iragorri, text
Lina Alriksson, foto

● Det är fysiklektion på gymnasieskolan Teknikum i Växjö.

Terminens första prov har just blivit rättat. Kristoffer Haara försöker överrösta teknikerna.

– Jag förstår att ni är uppspelta när ni fått tillbaka provet men det kan ni kika på under rasten, säger

han och glider sömlöst in på dagens ämne:

– Vad är skillnaden mellan massa och tyngd?

Kristoffer går sista terminen på lärarprogrammet på Linnéuniversitetet. Där är han en av två fysik/mattelärarstudenter. Från början var de fem. Tre har hoppat av.

Samtidigt larmar Statistiska centralbyrån om en stor brist på just natur- och mattelärare.

Och värre lär det bli i takt med att elevkullarna blir större och lärare

går i pension. Så arbetsutsikterna är goda – även under utbildningen. Till våren fick Kristoffer tre erbjudanden om att arbeta extra som vikarielärare – utan att ha ansökt. Han tackade ja till jobbet på Teknikum och ska nu undervisa teknikerna under hela våren.

Efter genomgången om massa och tyngd visar Kristoffer ett Youtubeklipp – en bunt fjädrar faller jämsides ett bowlingklot i världens största vakuumpkammare. När fjädrarna når träffpunkten exakt samtidigt som det tunga klotet, fnissar Kristoffer till. Eleverna fnissar, de med.

– Det är sådant jag går igång på, förklarar Kristoffer på bred norrländska.

Kristoffer gick natur-matte/data på gymnasiet i Arvidsjaur. Han ville arbeta med matte. Under flera år

Fakta. Fem frågor om ämneslärarprogrammet

1 Vilka slags jobb kan man få efter utbildningen?

Matte- och fysiklärare på högstadie- och gymnasienivå.

2 Vilken behörighet krävs?

Grundläggande behörighet (områdesbehörighet 6c) samt Engelska 6, Samhällskunskap 1b/1a1+1a2, Fysik 2, Matematik 4.

3 Hur lång är utbildningen?

300 hp eller 5 års heltidsstudier.

4 Vad är genomsnittslönen?

Medianingångslön för män är 23 600 kronor i månaden och för kvinnor ligger den på 22 400 kronor.

5 Hur ser arbetsmarknaden ut?

Lätt att få jobb. Det råder stor brist på matematik- och naturämneslärare för grundskolans senare år.

Källor: linneuniversitetet.se, studera.nu.

var läraryrket hans reservplan. Han hade tänkt hitta någon annan utbildning. Men med tiden kändes det mer och mer självklart att han skulle bli lärare.

Ljudnivån i klassrummet stiger i takt med att luften tar slut – dags för en paus. Efter rasten sitter eleverna och räknar. Man kan höra det tysta klickljudet av att någon tappar en bit häftmassa på golvet. Ur det mjuka sorlet av viskningar kan man tyda ord som ”massa” och ”hastighet”.

Många teknikintresserade pluggar till ingenjör. Men ingenjörsyrket är för brett för Kristoffer.

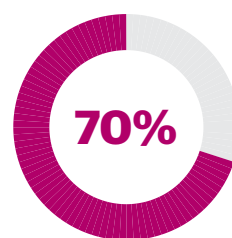
– Man kan bli vad som helst inom ingenjörsyrket. Jag hittade trygghet i att veta att man blir lärare när man pluggar till lärare.

Men ibland blir Kristoffer osäker på sitt val. Lång utbildning, låga

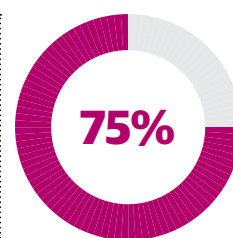
Fakta. Lärarbristen i siffror

133 000

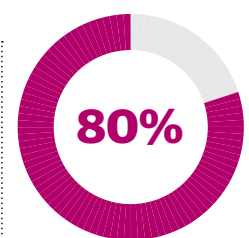
● Så många fler barn kommer det gå i årskurs 4-9 år 2021.

● Så många skolor anger att det är brist på matematik- och NO-lärare.

● Så många skolor anger att det är ont om yrkeserfarna matte- och NO-lärare.

● Så många skolor anger att det är ont om nyutexaminerade matte- och NO-lärare.

Fakta.
Kristoffer Haara

Ålder: 31.
Gymnasie-utbildning: Natur matte/ data på Sandbacka-skolan i Arvidsjaur.
Kommer från: Arvidsjaur.
Drömjobb: Lärare.

"Att se på en omotiverad elev som får det där "jaha-ögonblicket" ger en stor kick", säger Kristoffer som redan jobbar extra som lärare.

motivera elever

löner, och stökiga elever är sådant som avskräcker många från att bli lärare.

– Folk funderar för mycket på lön och utbildningstid. Första gången jag praktiserade mötte jag sådana elever som man inte ville ha – omotiverade mattelever. Men att se på en omotiverad elev som får det där "jaha-ögonblicket" ger en stor kick, säger Kristoffer.

Efter utbildningen blir Kristoffer behörig att undervisa både på högskolan och på gymnasiet. Han var länge inställd på att undervisa på gymnasiet med elever som aktivt valt hans ämnen. Nu är han mer öppen för högskolan, där bristen på matte- och NO-lärare är som störst.

– När jag började plugga fanns inte det alternativet i mitt huvud. Men ju mer jag diskuterar det desto mer osäker blir jag. I årskurs sju till

nio är risken större att man får jobbiga klasser, men utdelningen är också större.

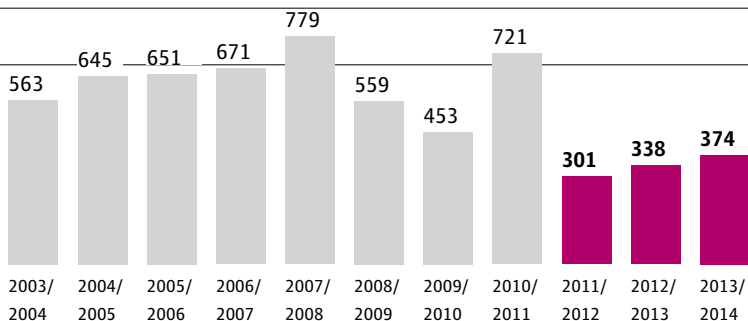
Kristoffer ber klassen att titta på uppgift 15 i läroboken. Det är en svår nöt att knäcka om man inte kan Newtons tredje lag – nästa veckas ämne. Några av eleverna räcker upp handen.

– Jag lämnar uppgiften lite öppen och så vill jag att ni själva läser på om Newtons tredje lag till nästa gång vi ses, säger Kristoffer.

De uppsträckta händerna dras tillbaka och klassrummet töms på bara några sekunder. Kristoffer hänger kvar och ställer upp alla stolarna på skolbänkarna.

– Jag vill jobba för att leva och inte leva för att jobba. Kickarna man får som lärare gör att man känner att man lever. Eleverna gör det värt det, säger han.

juan.iragorri@dn.se

● Antalet examinerade matematik- och NO-lärare för grundskolans senare år. De senaste tre perioderna har varit lägre än någonsin.

Källa: SCB, scb.se/sv/Hitta-statistik/Artiklar/Okande-elevkullar-kan-forvarra-lararbrist/

FYRA KONTINENTER, OÄNDLIGA MÖJLIGHETER. UNIQUELY LES ROCHES.

Större möjligheter för en global karriär

UPPTÄCK MER!

Vi är den enda hotel, event och business managementskola med fyra olika campus på tre kontinenter. Upptäck en utbildning som är lika global som din framtida karriär.

KONTAKT:
lina.arras@laureatehospitality.com
+46 73-595 75 71
WWW.LESROCHES.EDU

Förändra, förbättra – Bli ingenjör

LUNDS TEKNISKA HÖGSKOLA, EN DEL AV LUNDS UNIVERSITET | www.lth.se

Högskoleguiden *maxa resultatet*

Högskoleprovet.

Det tog sju försök men engagemanget lönade sig. "Jag visste att jag skulle komma in på psykologprogrammet om jag skrev 1,6", säger Leo Fältström som nu läser sin drömutbildning. Foto: Lina Alriksson

Fakta. Leos bästa tips

- 1** Ta med dig en egen klocka till provet.
Man ska lägga ungefär en minut per fråga på mattedelen. Gå vidare till nästa fråga om det tar för lång tid.
- 2** Läs på tunnelbanan i stället för att surfa, gärna magasin med lite tyngre texter.
Leo rekommenderar psykologitidningar, Illustrerad vetenskap och Filter.
- 3** Sätt på engelska undertexter i stället för svenska när du tittar på film.
- 4** Gå gärna en fristående kurs när du förbereder dig.
Man har mycket lättare att plugga inför högskoleprovet under tiden man studerar jämfört med när man arbetar.
- 5** Förlita dig inte på dyra högskoleprovskurser.
Det är du själv som står för dina förberedelser.

Så fixade Leo poängen

Leo Fältström ville bli psykolog men hade inte betygen för det. Högskoleprovet blev hans räddning. Men det var svårare än han trodde. Det tog sex försök att nå det resultat han behövde för att komma in.

Juan José Iragorri
juan.iragorri@dn.se

• Redan före studenten 2007 visste Leo Fältström, 26, att han inte skulle gå ut med toppbetyg. Han ville plugga till psykolog men hans chanser att komma in på utbildningen var väldigt små. Högskoleprovet var hans enda riktiga chans att komma in.

– Jag visste att jag skulle komma in på psykologprogrammet om jag skrev 1,6. Det var minimigränsen, berättar han.

Att få 1,6 var mycket svårare än Leo trodde. Hösten 2011 hade han

skrivit provet sammanlagt fyra gånger men inte lyckats få över 1,4. Den verbala delen var inga problem men han hade svårt för den kvantitativa delen.

Han gick en dyr tvådagarskurs utan några märkvärdiga resultat. Han tog fram sina gamla matteböcker och tog igen det han slarvat med under gymnasiet.

– Jag laddade ned gamla prov från studera.nu och nötte dem. Jag räknade matte flera veckor i förväg, laddade ned appar med högskoleprovsfrågor och tränade på tunnelbanan.

2014 var 88 000 anmälda till vå-

rens högskoleprov. Enligt Universitetets- och högskolerådet (UHR) ligger årets siffra på 84 000. Av årets anmälda är det över 10 000 som är 18 år.

Enligt UHR har det visat sig att de flesta gör bättre ifrån sig andra gången de skriver provet. De rekommenderar därför att man gör högskoleprovet flera gånger. Man riskerar aldrig att sänka sitt betyg. Det är det högsta resultatet, inte det senaste, som gäller. Att öva på gamla prov är också bra.

Övningen var lärorik för Leo. Han kunde se vilka delar som var svåra för honom. Med hjälp av de insikterna, ändrade han sin taktik inför själva provtillfället.

– Jag såg att jag presterade väldigt dåligt på xyz-talen. När jag väl skrev provet bläddrade jag förbi dem och började med de talen jag kunde. Jag gick tillbaka till xyz-talen om det fanns tid över. Slösar man tid på de svåra frågorna hinner man inte

Fakta. Användbara sajter

- **högskoleprov.nu** Här anmäler du dig till provet.
- **studera.nu** Information, tips och övningsprov. Även information för dig som vill göra provet utomlands.
- **matteboken.se** Öva på mattetal som hämtats ur grundskolan och framåt. Särskild flik med tal från gamla högskoleprov där alla lösningar blir förklarade steg för steg.
- **dn.se/nyheter/sverige/hogskoleprovet-hur-manga-ord-kan-du/** På dn.se kan du testa dina ordkunskaper med tidigare högskoleprov.

Fakta. Viktiga datum

2015	Provdatum	Anmäl senast
Vår	28 mars	Stängd
Höst	24 oktober	15 september
2016		
Vår	9 april	15 februari
Höst	29 oktober	15 september

Källa: studera.nu

svara på frågorna som man faktiskt kan.

Leos viktigaste tips har lite med studier och taktik att göra. Det handlar om mat. Han berättar att hjärnan gör av med väldigt mycket energi under ett långt prov. När blodssockret faller, tappar man koncentrationen.

Men det är inte bara koncentrationen man tappar utan även självförtroendet. Det är väldigt viktigt att ha med sig ordentligt med mellanmål för att fylla på sockerreserverna.

– Jag kände mig inte hungrig för att jag var nervös. Jag riktade uppmärksamheten mot de andra i klassrummet och tänkte att de andra var duktiga som jobbade på bra och att jag själv skrev dåligt.

Leos engagemang lönade sig till slut. Efter flera år och sammanlagt sex försök, lyckades han få det resultat han ville ha. Nu går han psykologprogrammet på Linnéuniversitetet i Växjö.

En bättre start på karriären

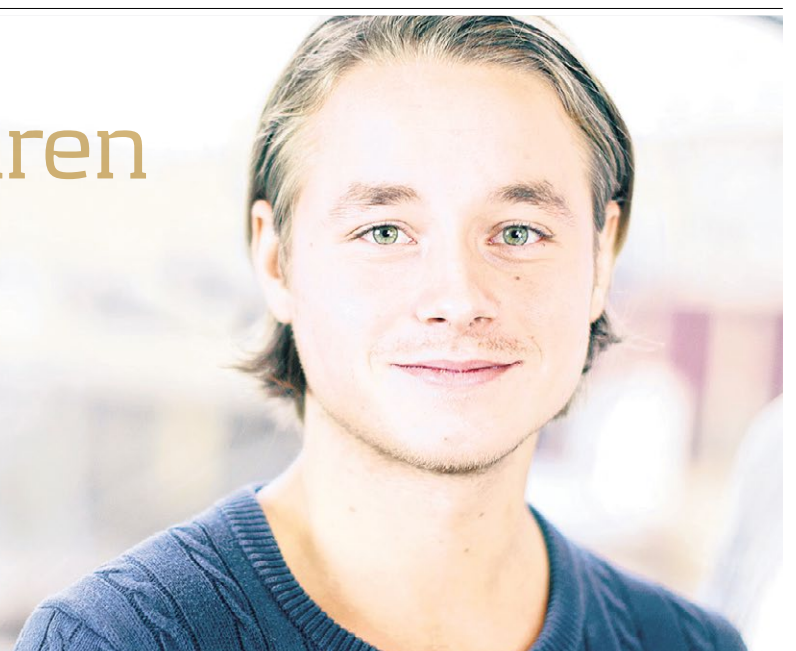
Akademisk spets och internationell kompetens. Utveckla din förmåga att nå ut och bidra med din kompetens i arbetslivet. Genom bra arbetslivskontakter ger vi dig möjlighet att skapa ett starkt nätverk inför din kommande karriär. Det handlar om att kombinera akademisk kunskap i praktiska färdigheter. Vi kallar det Professional Skills®.

Kunskap är inget värd utan förmågan att kunna använda den.

Läs om våra program och kurser på hkk.kau.se

Karlstad Business School
Handelshögskolan vid Karlstads universitet

Välkommen till Försvarsmakten.

VI LETAR EFTER EGEN- SKAPER SOM DRIV, ATT HÅLLA MÅNGA BOLLAR I LUFTEN SAMT VILJA ATT BÄRA VATTEN- SLANGAR GENOM EN SKOGSBRAND.

En karriär inom Försvarsmakten är som vilket annat jobb som helst. Du ska kunna lösa utmaningar på egen hand ibland och med dina kollegor ibland. Precis som inom alla andra jobb. Men du kommer göra det i allt från skogar, på fjäll, och på tjugo meters djup i skärgården. Det kommer inte alltid vara lätt, men det är en möjlighet att göra skillnad på riktigt. Ansök på jobb.forsvarsmakten.se

Som vilket annat jobb som helst. Nästan.

FÖRSVARSMAKTEN

Högskoleguiden *min utbildning*

Tandsköterska.

Tandsköterskestudenterna Susanna Richardson och Amo Engåsberg röntgar dockan Pontus tänder under läraren Ary Amins vakande öga.

Foto: Øyvind Lund

Här vet alla att de får jobb efter examen

Karlstad. På folktandvården är det full aktivitet. Lokalerna är utlånade till elever från yrkeshögskolans tandskötarutbildning, som i dag har praktisk kurs i tandvård.

Adam Lundberg
adam.lundberg@dn.se

● Susanna Richardson placerar koncentrerat röntgenmaskinen för att ta en bild av patienten Pontus kindtänder. Det ser inte ut att påverka honom nämnvärt, men det är inte konstigt. Pontus är bara en docka, en smått skräckinjagande sådan, fullt utrustad med tänder och tunga.

Läraren för utbildningen, Ary Amin, kallar den manliga dockan för Pontus och den kvinnliga för Kerstin. Ary har precis ätit en hastig lunch och mellan tuggorna berättar han att klassen i dag är uppdelad i två grupper för att lättare rymmas i de små undersökningsrummen.

I dag tränar de på att ta röntgenbilder och framkalla dessa. Pontus får gapa stort medan de tar röntgenbild på röntgenbild, samtidigt som

läraren Ary pratar och instruerar oavbrutet.

Något som Ary ständigt återkommer till i sina instruktioner och även i vårt samtal är hur viktigt det är med bemötandet av patienten inom vården.

Just inom tandvården är det extra viktigt, menar han, med tanke på att många som kommer in på en tandläkarklinik är fyllda av skräck inför vad som ska ske.

– Det kan komma in barn ibland som är helt gråtfärdiga. Då måste man försöka vända på det så att det blir en positiv upplevelse, genom ett bra bemötande. Det är något vi tränar här på skolan också, säger han.

Studenten Susanna Richardson kan relatera till den skräck som barnen och vissa vuxna känner. Hon var själv länge rädd för att gå till tandläkaren.

När hon sedan hörde talas om tandsköterskeutbildningen tänkte

hon att det kunde vara ett bra sätt att komma över sin rädsla och samtidigt hjälpa andra.

– Klart det blir en annan sak när man själv ska göra undersökningen, men jag tror det är bra att ha förståelsen för att det kan vara jobbigt.

Till den nystartade tandsköterskeutbildningen i Karlstad var det högt söktryck inför höstterminen, 117 personer stod på reservlistan till de 35 platserna.

Två av dem som blev antagna till utbildningen är Susanna Richardson, 33, och Amo Engåsberg, 50. I klassen är det trettio års åldersskillnad mellan den äldsta och yngsta eleverna, men det har inte varit några problem alls, säger de båda.

– Vi har väldigt stark gemenskap i klassen, säger Amo Engåsberg.

– Ja, vi har bra lärare och god stämning, säger Susanna Richardson.

Det bästa med utbildningen är att föreläsningarna är fokuserade på ämnen tydligt kopplade till utbildningen, tycker de.

– Vi har ju inte svenska, matte eller så, säger Susanna Richardson.

Det svåraste hittills tycker de har

Fakta. Yrkeshögskolan

● **Yrkeshögskolan** har ungefär 45 000 studenter över hela Sverige.

● **Utbildningarna** är mellan ett och tre år långa.

● **Ungefär en fjärdel** av utbildningen består av praktik, så kallat Lärande i arbete (LIA).

● **Utbildningarna tas fram** i syfte att möta behovet på arbetsmarknaden.

● **Yrkeshögskolan innehåller** två utbildningsformer, yrkeshögskoleexamen (minst ett år) eller kvalificerad yrkeshögskoleexamen (minst två år).

● **Som studerande** på yrkeshögskolan har du rätt till studiemedel från CSN.

varit när de på praktiken skulle omsätta det de har lärt sig i skolan, till verkligheten.

– Det är inte så enkelt som man tror, säger Susanna Richardson.

De har tre praktikperioder på utbildningen. En som är två veckor lång, som de redan har haft, sedan tillkommer en fem veckor och en nio veckors praktikperiod.

I klassen finns enbart kvinnor, men det är inget anmärkningsvärt inom yrket i stort. Av Sveriges drygt 10 000 tandsköterskor är knappt 20 män.

Läraren Ary Amin är en av de få män som valt att utbilda sig till tandsköterska. Senare vidareutbildade han sig till tandhygienist där han som man också tillhör en minoritet. Varför det är så få män som utbildar sig till tandsköterska vet han inte säkert, men han tror det beror mest på titeln.

– I andra länder vet jag att det kallas för tandläkarassistent i stället, det låter mer neutralt, säger han.

Som tandsköterska arbetar du med mycket mer än att bara assistera tandläkaren, vill Ary poängtera.

– Det är mycket ansvar, säger han.

Vi har väldigt stark gemenskap i klassen.

Amo Engåsberg är en av 35 studenter på den nystartade utbildningen.

Jag tror det är bra att ha förståelse för att det kan vara jobbigt att gå till tandläkaren.

Susanna Richardson har själv kommit över sin tandläkarskräck.

Fakta. Fem frågor om att läsa till tandsköterska

1 Vilka slags jobb kan man få efter utbildningen?

Som tandsköterska på folktandvården eller på en privat klinik.

2 Vilken behörighet krävs?

Godkänt betyg från gymnasiet.

3 Hur lång är utbildningen?

1,5 år.

4 Vad är genomsnittslönen?

21 607 kronor/månad.

5 Hur ser arbetsmarknaden ut?

Mycket god.

Svenska tandsköterskeförbundet förutspår att 6 000 nya tandsköterskor kommer att anställas fram till 2019.

Källor: lönestatistik.se, svctf.se, plushogskolan.se

Fakta. Amo Engåsberg

- **Ålder:** 50.
- **Gymnasieutbildning:** Konsumtionslinjen.
- **Kommer från:** Östra Ämtervik, Sunne.
- **Drömjobb:** Tandsköterska.

Fakta. Susanna Richardson

- **Ålder:** 33.
- **Gymnasieutbildning:** Naturteknisk.
- **Kommer från:** Karlstad.
- **Drömjobb:** På en klinik där jag trivs, får utvecklas och har skälig lön.

Amo Engåsberg och Susanna Richardson utbildar sig till tandsköterska, ett yrke där det behövs personal.

Foto: Øyvind Lund

Högskoleguiden *på skolan*

Tips.

Fem saker du inte visste om högskolan. Högskoleguidens reportrar ger sina bästa tips.

Som själva går på olika journalistutbildningar och gör praktik på DN.

Mejla professorn i stället

● Vissa föreläsare är bättre att mejla. Som psykologiprofessorn, han jag bara skulle besöka för få mitt tentaresultat, men som istället började spinna på en harang.

”Jag är kung här”, inledde professorn, ”det är jag som drar in pengarna till institutionen, eftersom jag skriver alla papers. Jag kan göra vad jag vill. Här har du. Sätt dig ner och läs. Sedan ska du få ditt resultat.”

Jag läste någon timma. På andra sidan skrivbordet skrev professorn vidare.

Hugo Lindkvist

Anteckna inte i onödan

● Hetsa inte med att försöka anteckna alla powerpoints under föreläsningarna. Fråga först om föreläsaren kommer att lägga ut det på webben.

Jag satt och hetsade flera gånger för att hinna anteckna allt och hann knappt lyssna på vad föreläsaren sa, många gånger i onödan.

Seda Aksoy

Tentan kan ta tid - var beredd på det

● Jag visste inte att det var så stort allvar med tentamen. Van vid den slappa provkulturen från högstadiet och gymnasiet var det en annorlunda upplevelse med min första tenta. Det var mycket att komma ihåg, anmäla sig före, kom i god tid, ta med sig legitimation, sätta sig på sin tilldelade plats och vara tyst. Även det faktum att man måste sitta i minst 45 minuter innan det är tillåtet att lämna lokalen.

Lång tid för ett prov, tyckte jag. Men den totala tentatiden kan vara upp till sex timmar, så var förberedd på det!

Adam Lundberg

Lunchen - en krånglig historia

● Mat kostar pengar! ”Ja?” tänker ni, men studielånet äts (hehe) upp otroligt snabbt. På gymnasiet var ju lunchen gratis, men på universitetet måste du antingen lägga ut en förmögenhet på lunchrestauranger eller ta med matlåda, varje dag. Varje söndag sa jag till mig själv att jag skulle göra matlådor att ta med till skoldagarna. Men vem har tid?

Sen insåg jag att det inte finns kylskåp på mitt universitet, så då tvingades jag bära med mig maten i väskan hela dagen. Vilket oftast resulterade i såskladdiga böcker. Tips! Glöm inte bestick och vattenflaska!

Malin Hansson

Glöm inte bort biblioteket

● Köp inte all kurslitteratur på bokhandeln före första dagen. Det blir jättedyrt. Till min första termin på universitetet köpte jag böcker för ett par tusen kronor. I en del av dem skulle vi bara läsa ett eller två kapitel.

Gå till biblioteket, gå ihop med klasskamrater eller köp begagnade böcker. Är man snabb kan man hitta billiga begagnade böcker på kårens bokhandel.

Juan José Iragorri

NYTT MASTERPROGRAM

VISUELL KULTUR & LÄRANDE

– inriktning bildpedagogik

För yrkesverksamma inom kultur och utbildning

> Ansök senast 15 april

ANSÖK VIA
WWW.KONSTFACK.SE/
UTBILDNING

Konstfack
University College of
Arts, Crafts and Design

CAMPUS VARBERG – 18 UTBILDNINGSPROGRAM

efterfrågade utbildningar

På Campus Varberg läser du högskole- och yrkeshögskoleutbildningar framtagna i nära samverkan med näringslivet utifrån de kompetenser omvärlden efterfrågar.

www.campus.varberg.se

CAMPUS
VARBERG

SISTA
ANSÖKNINGSDAG
8 MAJ 2015
LÄS MER PÅ NPH.SE

NAPRAPAT

Ett givande yrke för dig som vill arbeta med människor och hälsa.

NAPRAPAT HÖGSKOLAN

håll koll

Kvalitetskrav.

Fakta. Universitetsgranskningar

- 17% av utbildningarna har fått omdömet bristande kvalitet.
 - 14% av utbildningarna har fått omdömet mycket hög kvalitet.
 - 7% har fått omdömet hög kvalitet efter uppföljning.
 - Övriga har lagts ned. Totalt har 2 092 utbildningar utvärderats.
- Källa: www.uka.se

Sök själv!

● Här kan man se Universitetskanslerämbetets betyg på olika utbildningar:
<http://kvalitet.uk-ambetet.se>

Så vet du om utbildningen håller måttet

Under förra året var det 52 utbildningar som lades ned efter att ha fått kritik för sin bristande kvalitet. Granskningen görs av Universitetskanslersämbetet.

Adam Lundberg
adam.lundberg@dn.se

● Universitetskanslersämbetet arbetar i huvudsak med att undersöka om Sveriges eftergymnasiala utbildningar håller måttet. Över 2 000 universitetsutbildningar har granskats.

Utbildningarna betygsätts med en tregradig skala, mycket hög kvalitet, hög kvalitet eller bristande kvalitet.

– När vi ska granska en utbildning anlitar vi experter inom det området, som undersöker om universiteten eller högskolorna följer de nationella examensmål som finns. I de utvärderingar som gjorts de senaste fyra åren har experterna undersökt studenternas egna arbeten, till exempel c-uppsatser, och gjort en bedömning utifrån det, säger Karin Järplid Linde, avdelningschef på Universitetskanslersämbetet.

De utbildningar som får bakläxa av ämbetet följs upp efter ett år för att redovisa de åtgärder man vidtagit. Godkänner inte ämbetet deras för-

slag på förbättring kan utbildningens examenstillstånd dras tillbaka. I vissa fall väljer även lärosätena själva att lägga ned sina utbildningar.

Universitetskanslersämbetet är en statlig myndighet och agerar efter instruktioner från regeringen.

– Tidigare har vi haft tydligt resultatfokus när vi granskar universiteten. Men vi är precis i startgroparna för ett nytt system och avvaktar besked från den nya regeringen, säger Karin Järplid Linde.

Det finns även fristående organisationer som undersöker universitetens och högskolornas kvalitet, till exempel Urank som utgår från andra faktorer i sin ranking än statliga Universitetskanslersämbetet.

Ytterligare sätt att kolla upp en utbildning man är intresserad av kan vara att "skugga en student", som innebär att den som är intresserad kan följa med en studerande en vanlig dag på skolan. Lärosätena som erbjuder den möjligheten är bland andra Linköpings universitet, Örebro universitet och Luleå tekniska universitet.

Experterna har undersökt studenternas egna arbeten, till exempel c-uppsatser, och gjort en bedömning utifrån det.

Karin Järplid Linde, på Universitetskanslersämbetet.

Foto: Melker Dahlstrand

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

– kunskap för en hållbar framtid

Vi är ett universitet för en grönare och mer hållbar värld där du kan växa som student och forma framtiden på ditt sätt. Kolla in våra utbildningar:

www.slu.se/utbildning

Bostadsläget. Ort för ort

Här hittar du din nya bostad

Om du är lite taktisk ...

Att hitta bostad som student i dag är inte helt enkelt. Men misströsta inte, det finns städer med bostadsgaranti och med tålamod kan även en bostad i städer med högre tryck bli din. DN har kartlagt läget i samtliga av Sveriges högskoleorter.

Sammanställning: Adam Lundberg, Hugo Lindkvist, Malin Hansson, Juan José Iragorri, Seda Aksoy. **Grafik:** Mats Jerndahl

Luleå tekniska universitet

1 Campus Luleå: Ingen bostadsgaranti. Inför terminsstart är bostadsefterfrågan hög. Bostadskön är knappt ett år för ett studentrum och tre till fem år för en etta. Etorerna är på 26 kvadratmeter och hyran ligger på 3 080–3 660 kronor/månad. De främsta uthyrarna är Lulebo (lulebo.se) och Studentbostadsservice (studentbostadsservice.se). Om nya studenter inte får tag på bostad före studiestarten subventionerar universitetet utvalda vandrarhus.

2 Campus Piteå: Ingen bostadsgaranti men det brukar inte vara svårt att få tag på boende. Det finns två studentbostadsområden nära campus. På bostadsbolaget Pitebo (pitebo.se) är det först till kvarn som gäller. Hyran ligger på 3 750 kronor/månad för en etta på 40 kvadratmeter. Hos Lindbäckers fastigheter (lindbacks.se) är lägenheterna 28 kvadratmeter stora och hyran ligger på 3 324 kronor/månad.

3 Campus Skellefteå: Bostadsgaranti. Ett studentrum kostar 2 500–3 000 kronor/månad och är 23–26 kvadratmeter stora. Bostadsbolaget Skebo (skebo.nu) sköter uthyrningen.

Umeå universitet

4 Campus Umeå: Ingen bostadsgaranti. Men Umeå kommun har tillsammans med studentkårerna en akutrumsförmedling. Kötiden för ett studentrum ligger på 11 månader till tre år och drygt tre år för en etta. Ett enkelrum är 18–28 kvadratmeter stort och en etta 29–42 kvadratmeter. Hyran för ett studentrum ligger på 1 800–3 200 kronor/månad och en etta 3 100–4 100 kronor/månad. Studentbostäder förmedlas genom bostaden.umea.se.

5 Campus Skellefteå: Se punkt 3.

6 Campus Örnsköldsvik: Bostadsgaranti. Då det finns lediga rum just nu finns ingen riktig bostadskö. De som delar lägenhet brukar få en egen yta på tio kvadratmeter och de som har egen lägenhet får 23 kvadratmeter. Delad lägenhet har hyra på 1 500–2 200 kronor/månad och egen lägenhet 2 600–3 500 kronor/månad. Studentboende får man genom Övikshem (ovikshem.se).

Mittuniversitetet

7 Campus Sundsvall: Bostadsgaranti. Det är dock stoppdatum precis innan terminsstarten, vilket

innebär att man inte kan garantera en studentbostad efter det. En etta med kokvrå på 20 kvadratmeter kostar 3 468 kronor/månad. Det finns studentettor på 13–42 kvadratmeter. Största bostadsbolag är Mitthem (mitthem.se).

8 Campus Östersund: Bostadsgaranti. Finns inget kösystem utan det är först till kvarn som gäller. Etorerna är runt 20 kvadratmeter stora och har en hyra på mellan 2 300 och 4 339 kronor/månad. Studentbostäderna hyrs genom Östersundshem (ostersundshem.se).

Högskolan Dalarna

9 Campus Falun: Ingen bostadsgaranti men har ett välfungerande samarbetsavtal mellan Högskolan Dalarna, Dalarnas studentkår, Kopparstaden och Tunabyggen för att se till att studenterna får hjälp så fort som möjligt. Får man ingen vid terminsstart kan man gå via ett bostadsforum på Dalarnas studentkårs hemsida. Lägenheterna är i snitt 23 kvadratmeter. En studentlägenhet med ett rum och kök eller kokvrå kostar mellan 2 600 och 4 000 kronor/månad. Kopparstaden (kopparstaden.se) har hand om studentbostäderna.

10 Campus Borlänge: Ingen bostadsgaranti, men studentlägenheterna brukar räcka till. Vid terminsstart på hösten kan det uppstå någon månads kö. En studentlägenhet på ett rum kostar runt 3 000 kronor. Ett studentrum i delad lägenhet eller i korridor kostar mellan 1 900 och 3 850 kronor i månaden. Största uthyraren är kommunala Tunabyggen (tunabyggen.se).

Högskolan i Gävle

11 Campus Gävle: Bostadsgaranti. Snittpriset för en studentetta ligger på 3 000–4 000 kronor/månad. Studentrum 2 400–3 000 kronor. Stora hyresvärdar: Gavlegårdarna (gavlegardarna.se) och Svenska studenthus (förmedlas via Gefle studentkår, geflestudentkar.se). Till hösten ska 250 nya studentlägenheter vara klara på campus vid Högskolan i Gävle. 95 stycken blir klara redan innan sommaren och 160 nya är också på gång och beräknas vara klara till studiestarten.

Uppsala universitet

12 Campus Uppsala: Ingen bostadsgaranti. Kötiderna för permanent boende är mellan två och fyra år. Ofta går det att få kortare kontrakt med mindre kötid. Snitthyran för

samtliga studentbostäder i staden ligger ungefär på 3 000 kronor/månad. Priserna kan dock variera kraftigt. Studentboet.se är en gemensam förmedlingsportal.

13 Campus Gotland: Ingen Bostadsgaranti, men en boendegaranti, som innebär att man får hjälp med tak över huvudet så länge man behöver, till självkostnadspris. I Visby finns det relativt gott om studentbostäder och privata hyresvärdar. Kötiden varierar. Se Gotland studentkårs hemsida (rindi.com/boende). Snitthyra för en etta på 19 kvadratmeter hos det kommunala bostadsbolaget ligger på 3 250 kronor. (Högskolan på Gotland har gått ihop med Uppsala universitet, och heter nu Uppsala universitet Campus Gotland).

Mälardalens högskola

14 Campus Västerås: Campus Västerås: Bostadsgaranti för studenter som flyttar in från andra kommuner. De som redan bor på orten får stå i kö till en studentbostad. En etta på 28 kvadrat kostar runt 4 000 kronor/månad. För den som vill bo delat hamnar priset på knappa 3 000 kronor. Största uthyraren är Bostad Västerås (bostadvasteras.se).

15 Campus Eskilstuna: Bostadsgaranti för studenter som flyttar in från andra kommuner. De som redan bor på orten får stå i kö för en studentbostad. En lägenhet på 30 kvadrat kostar ungefär 4 000 kronor i månaden. Ett rum med egen toalett i delad lägenhet kostar runt 3 000 kronor. Största uthyraren är Bostad Eskilstuna (bostadeskilstuna.se).

16 Campus Södertälje: Ingen bostadsgaranti. Just nu är det dock nästan ingen kötid alls, enligt kommunala Telge bostäder. Studentlägenheter och rum kostar båda ungefär 3 700 kronor i snitt. Största uthyraren på orten är Telge (telge.se).

Karlstad universitet

17 Campus Karlstad: Bostadsgaranti för inflyttande studenter. Erbjuder tre olika boendetyper, studentkorridor, egen lägenhet och delat boende. Studentkorridor kostar 3 500 kronor i månaden, delat boende 3 900 kronor. Företag som hyr ut är bland annat Karlstad bostäder (kbb.se) och Stiftelsen Karlstad hus (stiftelsen-karlstads-hus.se).

18 Campus Arvika: Ingen bostadsgaranti. Musikskolan i Ingessund har 20-tal rum för uthyrning. Att hyra

ett sådant rum kostar 2 000 kronor i månaden. Annars är det relativt lätt att ordna en lägenhet i Arvika, då får man en lägenhet för 3 000–4 000 kronor i månaden.

Örebro universitet

19 Campus Örebro: Bostadsgaranti för nya studenter om du ansöker inom en månad från antagning. Genom den erbjuds ett rum under den första terminen. Därefter är det upp till studenten att leta eget boende. Kötiden varierar mellan ett par månader till ett par år. Hyrorerna ligger på 2 000–3 500 kronor/månad. Största uthyrare är Öbo, men även Behrns fastigheter och Asp-lunds fastigheter hyr ut studentboende. Boende i studentkorridor kostar 3 000 kronor per månad.

Stockholms universitet

20 Campus Stockholm: Ingen bostadsgaranti. Kötiden för en studentlägenhet var i genomsnitt sex år 2014. För ett rum i korridor räcker ungefär tre år i kö. Priserna för centrala studentlägenheter låg på 3 000–6 000 kronor förra året. Eftersom det finns många fastighetsföretag i staden kan uppgifterna variera kraftigt. Två av de största aktörerna som förmedlar studentboenden är Bostadsförmedlingen i Stockholm och Stiftelsen Stockholms studentbostäder (SSSB). För att stå i bostadskö hos SSSB måste du vara registrerad hos en studentkår som är ansluten till Stockholms studentkårs centralorganisation (SSCO).

Södertörns högskola

21 Campus Flemingsberg: Ingen bostadsgaranti. Ett studentrum på 18 kvadrat med delat kök och badrum kostar 2 690–2 758 kronor/månad hos bostadsbolaget SSSB. För ett lite större rum med eget badrum och pentry kan kostnaden bli upp till det dubbla. Kötiden brukar variera mellan ett och tre år. Bostadsköerna finns på sssb.se och huge.se. Andrahandsförmedling finns via akademiskkvart.se.

Kungliga tekniska Högskolan

22 Campus Stockholm: Se punkt 20.

23 Campus Flemingsberg: Se punkt 21.

24 Campus Haninge: Ingen bostadsgaranti. Det är lång kö till bostäder vid terminsstarterna och det är svårt att säga hur lång tid det tar

att få bostad. En studentlägenhet på 24,1 kvadratmeter med, kök, badrum och fransk balkong kostar 3 896 kronor/månad. Studenter ställer sig i kö via proventum.se och anmälan ska uppdateras var tredje månad. Mer information på ssco.se/student/bostad/

25 Campus Södertälje: Se punkt 16.

Linköpings universitet

26 Campus Linköping: Ingen bostadsgaranti. Kötiden för ett rum i korridor är lite drygt en månad, medan kötiden till lägenheterna är cirka ett halvår. En etta på 20 kvadratmeter kostar 3 300 kronor/månad. En större lägenhet på 30–40 kvadratmeter kostar cirka 5 000 kronor/månaden. Ett rum i korridor med delat kök kostar 2 800–3 200 kronor och är 18–20 kvadratmeter. Mer information på bostad.karservice.se/.

27 Campus Norrköping: Avskaffade bostadsgarantin under 2014. En lägenhet på 25–28 kvadratmeter kostar 3 400–3 500 kronor/månad. Ett korridorrum med delat kök kostar 2 700–2 800 kronor/månaden. Lediga lägenheter går att söka via bostad.karservice.se.

Högskolan i Skövde

28 Campus Skövde: Ingen bostadsgaranti. Högskolan har en studentbostadskordinator som kan hjälpa till. Studenter kan ställa sig i kö hos Skövdebostäder från den 15 april (skovdebostader.se). En lägenhet i korridor hos basfast kostar 3 500 kronor i månaden (basfast.se). Studentbostäder på 20 cirka kvadratmeter kostar 3 600–3 700 kronor/månad. Centrumbostäder i Skara hyr ut rum i korridor och lägenheter (www.centrumbostader.se).

Högskolan Väst

29 Campus Trollhättan: Garanterar studenter bostad inom en månad. Garantin gäller inte om du har bostad i eller i närheten av Trollhättan. En lägenhet på 31 kvadratmeter nära Campus hos bostadsbolaget Eidar kostar 3 700 kronor i snitt. Ett korridorrum kostar 2 520 kronor.

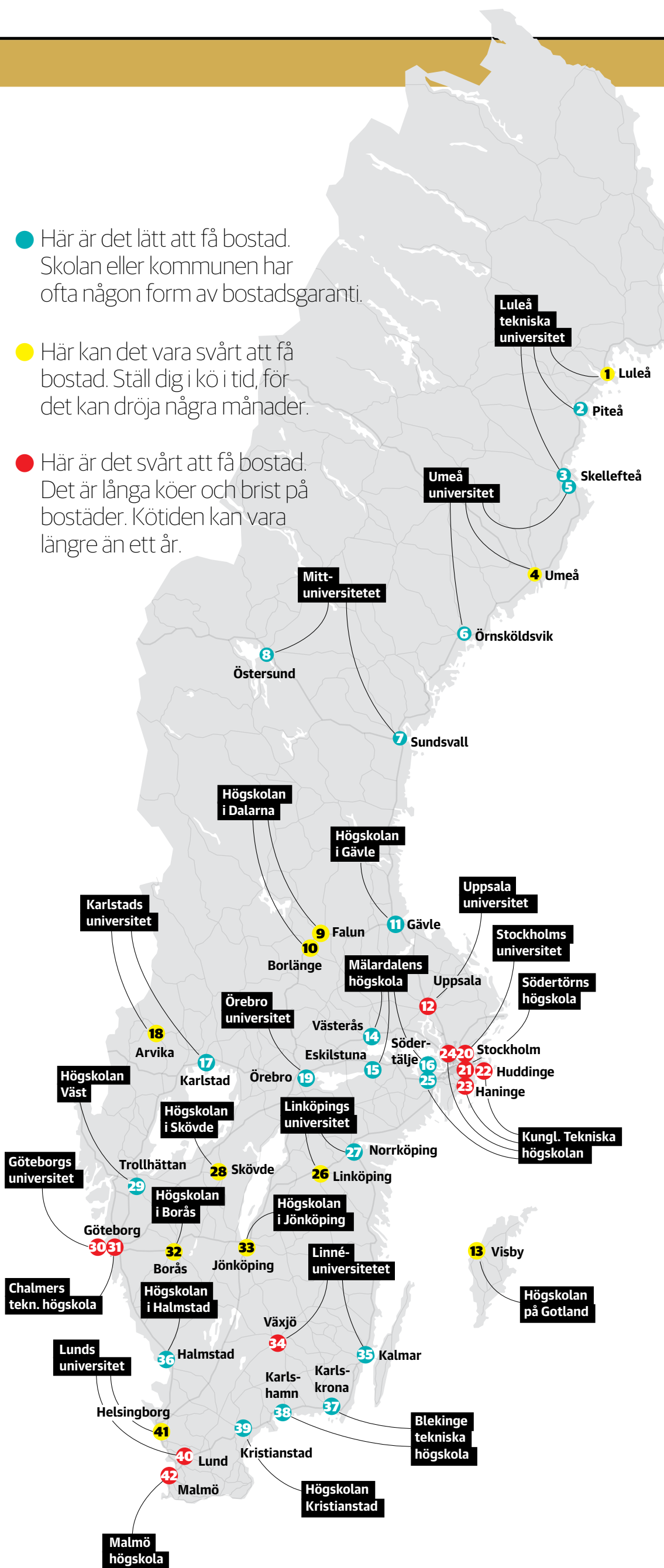
Göteborgs universitet

30 Campus Göteborg: Ingen bostadsgaranti. Vid höstterminen 2013 var kötiden till ett rum i korridor 1,5 år, för en lägenhet utanför centrum 2,5 år och för en central lägenhet 4,5 år. En etta eller korridorrum på 18 kvadratmeter kostar

● Här är det lätt att få bostad. Skolan eller kommunen har ofta någon form av bostadsgaranti.

● Här kan det vara svårt att få bostad. Ställ dig i kö i tid, för det kan dröja några månader.

● Här är det svårt att få bostad. Det är långa köer och brist på bostäder. Kötiden kan vara längre än ett år.

cirka 3 000 kronor/månad. Mer information finns på bostadengoteborg.se/student.

Via Chalmers studentbostäder är kötiden till en lägenhet i genomsnitt tre år och tre månader. Lägenheterna är 18–35 kvadratmeter och kostar 2 850–6 300 kronor/månad. Chalmers studentbostäder är anknutna till boplats.se.

För att få ett rum via SGS är kortaste kötiden ungefär ett och ett halvt år, men kan vara längre beroende på vart lägenheten ligger. Månadshyran för en studentlägenhet är cirka 4 400 kronor. Mer information på sgsstudentbostader.se.

Chalmers tekniska högskola

31 Campus Göteborg: Se punkt 30.

Högskolan i Borås

32 Campus Borås: Ingen bostadsgaranti. Hårt tryck i början av höstterminen. En lägenhet mellan 18 och 36 kvadratmeter kostar 3 250–4 860 kronor/månad. Det finns också rum i korridor för 1 500–2 500 kronor/månad. Bostäder Borås (bostader.boras.se) och Willhem Borås (willhem.se) är två större uthyrare.

Högskolan Jönköping

33 Campus Jönköping: Bostadsgaranti för utländska studenter. På Studentbostad Jönköping (studbo.se) hittar du alla lediga studentbostäder som bostadsföretagen har att erbjuda i Jönköping. Kötiden beror på hur aktiv du själv är i ditt sökande. Lägenheter på 22–28 kvadratmeter kostar cirka 2 700–4 100 kronor/månad.

Linnéuniversitetet

34 Campus Växjö: Ingen bostadsgaranti, men om man anländer till Växjö utan boende finns det akutboende under terminens två första veckor. Alla Växjöstudenter bör registrera sig på Boplats hemsida (boplats.vaxjo.se). Där samlar man poäng varje dag man är registrerad. Dessa poäng kan sedan användas när man söker bostad. Normal kötid brukar vara omkring ett år. En etta på 26,4–40 kvadratmeter kostar 2 300–4 400 kronor/månad hos Växjöbostäder. På det privatägda bolaget Stubor kostar en etta på 22 kvadratmeter 3 467 kronor.

35 Campus Kalmar: Bostadsgaranti. Inom två månader har du rätt till ett kommunalt boende via Kalmarhem (kalmarhem.se). Snitthyran i Kalmar ligger runt 3 500 kronor.

Högskolan Halmstad

36 Campus Halmstad: Inför höstterminen 2015 kan bostadsgarantin komma att se annorlunda ut. Kötiden för ett boende varierar, men väntetiden kan vara upp till 6–7 månader. En etta på 28 kvadratmeter har en hyra på cirka 4 000 kronor, medan ett korridorsrum på 20 kvadratmeter har en hyra på cirka 3 400 kronor.

Blekinge Tekniska Högskola

37 Campus Gräsvik, Karlskrona: Ingen bostadsgaranti. Det finns ing-

et gemensamt kösystem utan först till kvarn gäller hos det kommunala bostadsbolaget Karlskronahem. Kåren bedömer att många studenter har svårt att hitta permanent boende under höstterminen, men att flesta hittar åtminstone något temporärt innan terminen är över. Se karlskrona.se och bthstudent.se för mer information. Kötiden varierar. Snitthyran ligger på 3 000–3 500 kronor för ett rum på runt 22 kvadratmeter.

38 Campus Karlshamn: Det kommunala bostadsbolaget Karlshamnsbostäder erbjuder en bostadsgaranti för alla studenter som är antagna till Blekinge tekniska högskola. För lokala hyresvärdar se karlshamn.se. De studentbostäder som erbjuds är rum på 20 kvadratmeter. Snitthyran för ett sådant rum ligger på cirka 2 900 kronor.

Högskolan Kristianstad

39 Campus Kristianstad: Har bostadsgaranti. Studenter ska själva söka bostad i 30 dagar. Hittar de inget träder bostadsgarantin in, och studentkåren har 30 dagar på sig att hitta ett boende. Man kan ställa sig i kö hos AB Kristianstadsbyggen (abk.se). På studentkårens hemsida (ksk.nu/bostad) finns mer information. Kötiderna varierar, men det brukar inte ta så lång tid att få bostad. Storleken på en etta ligger på 27–34 kvadratmeter, medan hyrorna varierar mellan 2 700 kronor och 4 300 kronor.

Lunds universitet

40 Campus Lund: Har inte bostadsgaranti, och det kan vara svårt att få tag på boende. För vissa bostäder finns dock en så kallad novischförtur. Viktigt att tänka på är att ställa sig i bostadskö så fort som möjligt, för att ha chans till ett eget boende i Lund. Man kan ställa sig i kö hos Lunds största studentbostadsföretag, AF Bostäder (afb.se) redan när antagningsbeskedet kommer. Det är viktigt att man efter studiernas start blir medlem i AF, via Studentlund för att behålla sin köplats. Du kan även söka bostad via studentnationerna. Kötiden för ett korridorsrum ligger runt tolv månader, och för lägenheter runt 24 månader.

41 Campus Helsingborg: Ingen bostadsgaranti, men de tillhandahåller service genom bostadssamordnare. Det finns åtta olika studenthem. Studenten kan få hjälp med kontakt på hemsidan för Helsingborgs studenter (helsingborgsstudent.se). Snitthyran för en etta på cirka 20 kvadratmeter ligger på 2 800–4 300 kronor.

Malmö högskola

42 Campus Malmö: Har en avgiftsbelagd bostadsgaranti för internationella studenter. Övriga får stöd, men förväntas hitta boende på egen hand. Det finns inget campus i Malmö utan studentbostäderna ligger utspridda över staden. Hyran varierar men de flesta kostar mellan 3 700–4 500 kr/mån. Studentlägenheterna går att söka på boplattssyd.se. Det tar 3–8 månader att få en studentbostad.

Högskoleguiden *min utbildning*

Musiker.

Fakta. Bahareh Ahmadi

Ålder: 26.
Gymnasieutbildning: Lilla akademiens musikinriktning, Stockholm.
Från: Stockholm.
Drömjobb: Att vara verksam pianist och musiker som skapar projekt och konserter.

Det var uppmuntran från familjen och tidigare musiklärare som fick Bahareh Ahmadi att våga satsa på musikerdrömmen.

Foto: Tomas Bergman

”Jag ger aldrig upp min dröm”

Piteå. Det började med en keyboard i Stockholm. Nu är hon i Piteå med en kandidatexamen i klassisk musik. Att följa sitt intresse var det enda logiska när Bahareh Ahmadi valde utbildning.

Malin Hansson
malin.hansson@dn.se

● I en korridor på Musikhögskolan i Piteå, ett par kilometer från centrum, hörs skratt och pianomusik. Inne i ett av rummen sitter Bahareh Ahmadi och spelar delar ur ett stycke av Franz Liszt på en flygel som snart behöver stämmas. Ingenting ett otränat öra kan höra men Bahareh skrattar och säger att det låter hemskt, och med en konstnär-

lig kandidatexamen i klassisk musik med inriktning piano och påbörjade masterstudier vet hon nog bäst. Baharehs intresse för att spela piano började tidigt. När hon fyllde 7 fick hon en liten keyboard i födelsedagspresent av sin pappa och sedan dess har musiken varit en självklar del av hennes liv. Nu är Bahareh 26 år, keyboarden är utbytt mot en flygel och det lekfulla plinkandet har utvecklats till ett professionellt spelande.

Att plugga musik på högskolan

var självklart för Bahareh. Hon gick musikinriktning på gymnasiet och med uppmuntran från en lärare och sin familj fortsatte hon sina musikerstudier, först på en folkhögskola i Vadstena och sedan på Musikhögskolan i Piteå, som är en del av Luleå tekniska universitet.

– Någon annan bana har aldrig funnits för mig. Jag vill vara verksam pianist och gärna skapa egna musikprojekt, säger hon.

Precis som i hela musikerbranschen är det hård konkurrens om jobben för klassiska musiker. Men att Bahareh satsar på en osäker bransch, som kan vara tuff att slå sig in i, bekymrar henne inte så mycket.

– Det är ju hård konkurrens inom alla yrken, då kan jag lika gärna följa mina drömmar. Kultur kommer

alltid att behövas och längs vägen dyker det alltid upp möjligheter, säger hon.

Att det blev just Piteå berodde på att Bahareh fått både lärare och skolan rekommenderad. Men att flytta från huvudstaden till Sveriges nordligaste län var en stor omställning. Hon hade inte varit norr om Gävle tidigare, men såg flytten som en chans att skapa ett nytt kontaktnät. Att packa tackbyxor är obligatoriskt, tipsar hon.

Förutom musikerprogrammet finns många andra utbildningar på skolan inom områden som dans, tv-produktion och ljudteknik. Den närheten, menar Bahareh, gör det möjligt för studenterna att samarbeta. Det är inte ovanligt att man gör projekt tillsammans där ljudtekniker kan ordna ljudet, någon från tv kan filma, dansarna dansa

och radio göra reportage.

– Det här är ett bra ställe för att verkligen snöa in några år – du har chansen att inrikta dig på någonting och bli vansinnigt duktig på det. Och när det kreativa paketet är samlat tar projekt inte en evighet att få ihop.

Projektet ser Bahareh som bra övning inför framtida musik- och ensembleprojekt. Men hon är öppen för många olika sorters musikjobb i framtiden.

– Det finns många olika sorters jobb som pianist, från operarepetitör och ackompanjatör till solist och ensemblemusiker, vissa mer säkra än andra. Jag skulle inte ha något emot att bli musiklärare, det är en naturlig del att lära vidare. Men först och främst vill jag spela och spela massor. Jag kommer aldrig att ge upp min dröm.

Fakta. Fem frågor om musikerutbildning

1 Vilka slags jobb kan man få efter utbildningen?

Arbetsmarknaden för musiker inom det klassiska området utgörs i första hand av orkestermusiker, inom det

fria musiklivet, både nationellt och internationellt.

2 Vilken behörighet krävs?

För musikerprogrammet med klassisk inriktning krävs grundläggande behörighet och godkänt antagningsprov.

gande behörighet och godkänt antagningsprov.

3 Hur lång är utbildningen?

180 högskolepoäng, vilket motsvarar tre års heltidsstudier.

4 Vad är genomsnittslönen?

För kompositörer, musiker och sångare inom klassisk musik ligger den på 31 800 kronor i månaden.

5 Hur ser arbetsmarknaden ut?

Konkurrensen om jobben är hård. Musikernas arbetsmarknad är beroende av rådande kulturpolitik. Källor: SCB, Arbetsförmedlingen, www.ltu.se.

Enkät. Vad har du för utbildning? Är det något du skulle vilja utbilda dig i?

Mahmut Baran, 55, justitieråd i högsta förvaltningsdomstolen

1. Jag har ekonomexamen och juristkandidatexamen från Stockholms universitet.
2. Forskarutbildning inom ekonomi eller juridik.

Vanessa Marko, 27, grundare av hiphop-kollektivet Femtastic

1. Retorikkonsultprogrammet på Södertörns högskola.
2. Massa saker! Genus och ljudteknik bland annat. Jag skulle också vilja göra en master i retorik och studera mer kring ledarskap.

Alban "Dr Alban" Uzoma Nwapa, 57, artist och musikproducent

1. Har en tandläkarutbildning.
2. Kanske politik.

Niclas Lundberg, 27, exekutiv Youtubeproducent

1. Jag har en kandidatexamen i digital medieproduktion från Umeå universitet. Sen hade jag svårt att begripa att någon skulle anställa mig så jag hoppade på en master i Cross media interaction design.
2. Jag skulle vilja lära mig mer om entreprenörskap. Eller något inom User experience design- och interdesign, för det kan appliceras på allt skapande.

Aida Hadzialic, 28, gymnasie- och kunskapslyftsminister (S)

1. Jag har en jur kand. Jag har läst juristutbildningen vid Juridicum på Lunds universitet.
2. Jag hade velat fullfölja civilekonomutbildningen vid Stockholms handelshögskola. Jag har alltid velat ha en dubbelexamen i juridik och just den utbildningen vid Handelshögskolan.

Johan Mast, 36, generalsekreterare Läkare utan gränser i Sverige

1. Fil kand i pedagogik från Stockholms universitet, liksom freds- och konfliktstudier vid Uppsala universitet samt FN-kunskap vid Linköpings universitet.
2. Massor! Fortsatta studier i freds- och konfliktkunskap, miljövetenskap, arkitektur...

Foto: Privat, Lars Opstad, TT, Youtube, TT, Terese Perman

BÖRJA DITT LIVS RESA PÅ MÅLARDALENS HÖGSKOLA.

Förutom utbildningar som leder till jobb har vi bostads- garanti för våra studenter.

Ansök senast 15 april!

Läs mer på mdh.se

**DESIGN & KOMMUNIKATION
HÄLSA & VÄLFÄRD
LÄRARE
EKONOMI & SAMHÄLLE
TEKNIK & INNOVATION**

**MÅLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS**

Dag 1:

Säg hej till din nya kollega!

Redan första dagen på Nackademin kanske du träffar din nya kollega eller chef. Alla våra utbildningar tas nämligen fram i samarbete med företagsvärlden. De kvalitetssäkrar, gästföreläser och ser till att undervisningen är relevant. Låt nätverkandet börja!

Läs mer om våra utbildningar på nackademin.se

NACKADEMIN

UPPSALA
UNIVERSITET

SVERIGES FÖRSTA UNIVERSITET

Hitta din utbildning

uu.se

Högskoleguiden *examen*

Vägen till målet.

När valet står mellan kurs och program

Vid en första titt på landets alla högskoleutbildningar är det lätt att bli förvirrad. Det finns mängder av program och ännu fler kurser.

Men vad är egentligen skillnaden mellan kurser och program? Färdigutformat eller skraddarsytt - vad passar dig bäst?

Malin Hansson
malin.hansson@dn.se

● På högskolan kan du välja att läsa fristående kurser eller att gå ett färdigt program. Ett program är förbestämda kurser som leder till en examen (under förutsättningen att du klarar kurserna), medan fristående kurser kan kombineras för att byggas ihop till en examen. Oavsett vilken väg du väljer är själva examen densamma, skillnaden är bara vägen dit.

– Att läsa kurser kan vara bra för att komma in i högskolestudierna och testa sina vingar. Det brukar ta en till två terminer att lära sig hur både högskolan och man själv som student fungerar. Sedan kan du fundera på om du vill hoppa på ett program eller fortsätta med fristående kurser, tipsar Kim Leinervall, studie- och karriärvägledare på Södertörns högskola.

En kandidatexamen kräver 180 högskolepoäng, det är tre års heltidsstudier. Minst hälften av poängen måste läsas i samma ämne för att ge en examen i ämnet.

Du kan exempelvis läsa kandidatprogrammet i sociologi. Eller så läser du 90 poäng fristående kurser i huvudområdet sociologi (A-, B- och C-kurserna eller 1, 2 och 3) och sedan 90 poäng i andra fristående kurser.

– Vilka de andra kurserna är spelar ingen roll egentligen för själva examen, men det kan vara bra att hålla sig inom ett liknande område och tänka på något du kan nyscha in dig på. Är man osäker är det all-

Tips.

1 Är du osäker på vad du vill bli? Var inte rädd för att prova på kurser som låter spännande. Tänk på vad du tycker är roligt. Det här är första gången du får göra exakt vad du vill!

2 Bestämt dig för att satsa? Läs kursbeskrivningar och programplaner ordentligt, inte bara de fem meningarna som ska locka på hemsidan. Det är lätt att bli besviken.

3 Förslag på kursuppbygg för kandidatexamen:

Läs 90 poäng i huvudämnet (obligatoriskt), 60 poäng i ett närliggande ämne och 30 poäng i något nischat efter intresseområde. Tänk på vad du vill jobba med och utgå från det. Det kanske inte är vettigt att läsa 90 poäng i beteendevetenskap och sedan kurser i matte.

Källa:
Kim Leinervall

tid bra att prata med en studie- och karriärvägledare, säger Kim Leinervall.

På de flesta universitet finns fristående kurser i vanliga ämnen som språk och matematik. Sedan finns det mer nischade kurser, som Trafficking – (II)legal handel med människor och kulturföremål på 15 högskolepoäng vid Göteborgs universitet, och udda kurser, Fotbollshistoria på 7,5 poäng vid Umeå universitet.

Många fristående kurser ges på deltid eller kvällstid vilket kan passa bra för den som jobbar eller vill studera i ett lugnare tempo. Distanskurser finns också på en del högskolor.

Många skolor har de kurser som ingår i ett program även som fristående kurser. Om det är lättare att komma in på ett program eller på en fristående kurs skiljer sig åt från vilken kurs och program det gäller.

– Men om du vet att du vill plugga ett ämne som finns både som program och i en fristående kurs kan en idé vara att söka till båda om det går, för att ha så bra chanser som möjligt att läsa ämnet, säger Kim Leinervall.

Utbildningar som leder till yrkesexamen kan man dock inte läsa som fristående kurser. Exempel på dessa är läkar-, arkitekt- och psykologexamen, som är yrken som kräver att man har legitimation eller viss auktorisation.

Fristående kurser är alltså friare och du kan skraddarsy din utbildning. Men du måste ansöka till varje kurs separat, så du är inte garanterad att läsa de kurser du tänkt bygga examen med.

Fakta. Poäng

- 180 högskolepoäng krävs för att ta en kandidatexamen.
- 30 högskolepoäng ger en termins heltidsstudier.

företagsekonom • hotell/restaurangchef
it-ingenjör • maskiningenjör • sjökaptan

ansökan
16 mars
-
15 april

Högskolan på Åland har egen antagning

ÖKA DINA CHANSER
TILL EN STUDIEPLATS
I HÖST

skicka din ansökan direkt till oss
www.ha.ax/ansokan

HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

Sveriges bredaste
utbud av medicinska
utbildningar

Sista anmälningsdag för program och
kurser HT 2015: 15 april

Besök oss på ki.se för mer information.

ETT MEDICINSKT UNIVERSITET

Karolinska
Institutet

Jobba med musik?

Undervisa i världens
största språk - musik

Välkommen på öppet hus för
vår musiklärarutbildning

Tisdag 24 mars kl. 16:00-18:00
Kungl. Musikhögskolan
T-bana Stadion, Lidingövägen 12

KMH

Skandinaviens nordligaste tekniska universitet
Forskning & utbildning i världsklass

UTBILDNINGAR
2015/2016

LULEÅ TEKNISKA UNIVERSITET

teknik ■ ekonomi ■ samhälle ■ hälsa ■ media ■ musik ■ lärarutbildningar

GREAT IDEAS
GROW BETTER BELOW ZERO™

SKANDINAVIENS NORDLIGASTE TEKNISKA UNIVERSITET

erbjuder ett brett spektrum av utbildningar inom **teknik, ekonomi, samhälle, hälsa, media och musik** samt **lärarutbildningar**.

Vår världsledande forskning garanterar nivån på din utbildning.

LULEÅ
TEKNISKA
UNIVERSITET

